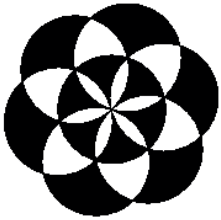

Tragédie při kvílení jazzu

Almanach 26. ročníku literární soutěže „Příbram Hanuše Jelínka“.

Tato kniha byla vydána díky finanční podpoře firmy 1. SčV, a. s.

© Knihovna Jana Drdy, 2022
ISBN 978-80-86937-57-1

Letošního 26. ročníku literární soutěže „Příbram Hanuše Jelínka 2022” se zúčastnilo 59 soutěžících v kategoriích 12 - 24 let. Soutěžní práce, rozdělené do šesti skupin, byly porotou vyhodnoceny takto...

Poezie 12 - 15 let:
1. Gabriela Ruby Rochallyi
2. Samanta Škopová
3. Adina Kazdová

Poezie 16 - 19 let:
1. Marie Mádlová
2. Anežka Vrbová
3. Jakub Tesárek

Poezie 20 - 24 let:
1. Jan Plachý
2. Eliška Kohlíčková
3. Lara Ravel

Próza 12 - 15 let:
1. Monika Křehlíková
2. Adina Kazdová
3. Jakub Lang

Próza 16 - 19 let:
1. Antonín Bartůněk
2. Viktorie Stašová
3. Monika Bicanová

Próza 20 - 24 let:
1. Jáchym Balaš
2. Martina Vítová
3. Eliška Kohlíčková

Poezie 12 – 15 let

Gabriela Ruby Rochallyi

Brzy na shledanou, Roxi

První vize přišla
slyším rozruch
snít se nedá
nervozita cloumá celým domem
a spánek nepřichází
vločkami strachu zasypán je

Neboj se má milá
je v tobě síla
ukážu ti kouzla čáry
...pod kočáry?
A možná má milá
i něco míň,
když víc, bude příliš

Miluji denní snění

Když jdu ze školy často se ocitám v příbězích,
kde jsem holka v tyrkysových šatech se zlatými knoflíky,
na ruce mám sovu,
                která je mou moudrou přítelkyní
a kolem sebe vlky,
                kterých se nebojím,
                protože jsou mými průvodčími a střeží mně!

Cesta domů je ale vždy krátká
                a tak tenhle příběh nemá nikdy konec.
Vždy začne a skončí
u obrazu
                který nosím v hlavě.
Řádná akce,
                - můj příběh postrádá pohyb -
    e jako obraz na 3D plátně
ze Zaklínače.

Náhrdelník rozdělený na tři části

Poslechli jste?
A nemuseli, že jo?
Vaše pečeť je srdce vaše
a tak můžeš snít
snít o míru
kde Covid19™ nenahradí válka.

Kde nekácejí se stromy,
kde netrhají pumy lidi a státy nežerou jiné státy,
kde lidé nemusí utíkat,
kde nemusím poslouchat,
jednu špatnou zprávu za druhou,
kde moji rodiče
nemusí dělat záložní plány,
...pro můj život.

Samanta Škopová

1. Láska

Každou noc a každý den tě vidím s jinou
jak tvá tvář a má se minou.
Tvé oči jen mě bily a před očima ztratily se mi.
Tvá láska mě zradila, já jsem ti věřila.
Tvé srdce plné lásky bylo,
nechápu, jak se to tak rychle vytratilo,
O odpuštění přišla žádost tvá,
nevím, jestli ti mé srdce další šanci dá

2. Báseň
Tvé oči
Tvé oči jsou brány do mé duše
Do tvých dívat se chci topit se v nich ve dne i v noci
Tvé oči ve mně lásku vzbouzejí a štěstí mi dávají
Celý život s tebou chci prožít v dobrém
i ve zlém s tebou navždy být

3. Báseň
Moje srdce
Moje srdce z ledu je
Když vidí tebe - roztaje
Vidět nikoho jiného nežli tebe nechce
Toužím po tom, že tě zase uvidím
V mém srdci místo je jen pro tebe
Když tě vidím s jinou mé srdce mi hned zamrzne

Adina Kazdová

Všude dobře, doma nejlíp

Velbloud bloudí po poušti,
elán už ho opouští.
Vedro tu je úmorné,
řekne si: „Tak to už ne!

Radši budu na mrazu,
než furt hledat oázu.
Poušť už mě štve od loňska,
stěhuju se do Grónska.“

Zakoupil si letenku
a než snědl sušenku,
už ho vítaj Eskymáci
jako vzácnou delegaci.

„V iglú mám prý nocovat,
mořské ryby pojídat,
k tomu občas lišejník.
Tedy, to fakt nechci, dík!

I když nosím čepici
na své velké palici
a polykám aspiriny,
jdu z angíny do angíny.

Lední medvěd sousedem
se zlověstným pohledem.
Všechno je tu naruby,
řítím se do záhuby.

Balím kufry! Nastálo!
Miluju tě, Saharo.“

Obr Podrždrát

Obr vstává v sedm ráno,
sundá maxi pyžamo,
koupí velký bochník chleba,
uvaří si kakao.

Pak navlékne denní úbor,
zacvičí si rozcvičku,
obuje své obří boty
a zaváže tkaničku.

Podrždrát má zvláštní práci,
je to proti vědění,
zastupuje sloup, co drží
elektrické vedení.

Po té velké denní dřině
usne jako mimino,
zdá se mu sen o napětí,
kde mu říkaj „Hrdino“.

Tak si děti pamatujte,
když děláte dobře práci,
máte radost, klidné spaní
a náladu na legraci.

Módní evoluce

Je to v háji, stud mě sžírá.
Nový svetr a hned díra.
Čouhá si z ní malá šňůrka.
Zatáhnu... a svetru půlka.
Naše kočka nečekala,
čapla konec a mazala.
Příběh je to napínavý,
zbyly už jen dva rukávy.
Přišiju k nim *cool* fusekle,
nožky budou *in* a v teple.
Moje *image* nezná mezí,
v podkolenkách jsem teď *crazy.*
Svetr nešel s módním trendem.
Báseň končí *happy endem.*

Poezie 16 – 19 let

Marie Mádlová

Had žeroucí svůj vlastní ocas

Občas si říkám,
proč nemůže vše být tak,
jako to bylo dřív.
Na této melancholické nostalgii
není nic špatného,
dokud se nestane destruktivní.
Protože každý si občas přeje,
aby se aspoň na jeden den mohl vrátit
do svého dětství,
aby si aspoň na chvíli
připomenul ten pocit
absolutního bezpečí,
kdy jsme byli přesvědčeni,
že matčina náruč
je to nejbezpečnější místo na planetě.

Jenže jsem si plně vědoma toho,
že tak to nefunguje.
Ale ať už se s pravdou,
že dětství je za mnou,
smířím sebevíc,
nezastaví to chladný pot,
co zkrápí mé dlaně
ani mráz,
který mi přeběhne po zádech,
když si mám představit sebe za pět let.

Děs,
jak to tak už bývá,
lehce vystřídá zoufalost,
zběsilost,
posedlost
útěkem před nepříjemným neznámem.
Jenže před časem se utíká těžko
a je jen jedna věc,
která je mocnější než on.

Jenže dosáhnout jí sám,
bez pomoci času,
je ještě těží.
Ale ne nemožné.

Nevím, kdy se to stalo,
ale v jeden moment
se všechno obrátilo vzhůru nohama.

Klid,
po kterém jsem se roky pídila,
se proměnil v tísnivou prázdnotu,
vakuum,
ve kterém se všechny emoce ztratí,
jsou utlačeny nepřirozenou pohodou.
Cítím, že křičím,
ale neslyším svůj hlas.

Bolest,
která mi podlamovala nohy
a nechávala mě ležet na zemi
jako utrápenou hromádku hnusu,
která se ani na slzy nezmohla,
se mi jeví ve snech
jako paprsek bílého světla,
po nekonečném bloudění ve tmě.

Chybí mi všechny ty rány,
kterými jsem si hyzdila tělo,
jeho pláč
způsobený mým zanedbáváním.
Byla jsem svým vlastním tyranem.

Teď pokaždé,
když chci narušit ten,
ten klid,
který mě připravuje o rozum,
cosi si mě silou nastaví zpět
do ideální pozice.
S hlavou sklopenou
a ústy zašitými.

Myslela jsem,
že z šílenství
vstupuji do oázy.
Ale mému kousku ráje,
vypršelo datum spotřeby.
Je shnilý a kyselý.
A není kam utéct.
Běhám v kruzích.

Jako papoušek i já mám ve stresu tendenci si trhat vlastní peří

Ječím.
Zimnice mnou lomcuje.
Tělo se mi na pelesti jako luk prohýbá,
u úst se tvoří pěna,
v očích nezbyla kapka lidskosti.
Zbylo ze mě jen nemocné zvíře,
na které za každým rohem jeho mysli
číhá predátor.
Jsem připoutána do svého tmavého rohu
a přitom neustále štvána
kupředu,
pryč.

Bráním se tomu.
Zběsile vrtím hlavou,
zmítám s sebou,
zatímco siréna v hlavě mi zpívá
a láká mě do své pasti.
Cítím její ruce vískající mě ve vlasech,
konejšící mě do slastné tuposti.
Do stavu transu,
kdy se dívám, ale jsem slepá,
kdy slyším, ale nevnímám.
A když toho hada nechám
zaklesnout mi do krku své špičáky
a vpustit do mé krve svůj jed,
pak to konečně
přestane bolet.

Básník

Šest bílých stěn,
v mojí hlavě bouře.

Nechci být sama,
však jsem člověk
a jako dva stejné póly magnetu
ostatní lidi odpuzuji.

Jako rozbité zrcadlo
na střepy se dělí má duše.
Dívám se na sebe,
aniž bych věděla,
kdo vlastně jsem.

Třískám hlavou do bílých zdí.
Krev je přeci taky barva.
Možná,
když mysl dost otevřu,
vše, co nejsem já,
vyteče pryč
v proudu myšlenek a slov.

A ze mě se stane básník.

Anežka Vrbová

Začátek

Honí se mi v hlavě než jdu spát
a těsně po probuzení

Trsy veršů
Květy slov
Stromy slok
a les básní

Lesk básní
Stesk básní

Trochu to cinkne
a zabliká
něco klapne

Velký
Třesk básní

Naolejuj kolečka hlásek
spusť strojek
a nech ho tiše hrát a zpívat

Pukne skořápka
a na svět se vyvalí
něco nového
Trsy květy stromy
les

Velký třesk

Já voda

A stanu se vodou
Řekou
mořem
potůčkem ve stráni
běžícím bez ustání

Zurčím

Rákosy skloní
střapatou hlavu
Laň sehne se
a pije ze zrcadla

Zurčím
Bublám

Líně se ploužím
přes zelené mechy
A stromy drží oblohu
To aby nespadla

Zurčím
Bublám
Šumím

Objímám
větvičky lístky a kamínky
ve své náruči
a putujeme spolu

Zurčím
Bublám
Šumím
Šplouchám

Rozplynu se
v každé kapce
na skle
jak rosa
déšť

Zurčím
Bublám
Šumím
Šplouchám
Prším

Jsem pára
a sníh
mlha
a tůňka

A docela jistě
jednou doputuju
až tam

Zurčím
Bublám
Šumím
Šplouchám
a odevzdávám se celá

Jsem čistá a průzračná
Jsem v každé kapce
Jsem tu i ne
Jsem voda
Jsem

Ty ostatní

Ty první chvilky
ty jsem schovala
do jabloňových poupátek

Nevykvetlých a křehkých
abych si na ně vzpomněla
mezi rosou
sluncem jak z filigránu
a zlatými lístky

Ty další
ty jsem poslala po vodě
jako věneček ze sedmikrásek

A svěřila je tichému mechu
Aby se mi tisíckrát vrátily
když budu sama
tiše našlapovat

Půlku z těch zbylých
dávám vlaštovkám
ať je svým štěbetáním
roznesou po celém světě
a nikdy nelétají
při zemi

Trochu jich dám nebi
modrému jak oceán
co voní jako len
To abych z nich mohla mít
střechu nad hlavou

A ty ostatní
ty dávám tobě

Jakub Tesárek

Metafyzická úplnost

Já polemizuji a přemýšlím,
namítám i odmítám,
šílím a vymýšlím
nedokončiv žádných slov ni vět
a můj svět, co se tak pečlivě skládá,
se pomalu, pomalinku rozkládá,
hnije a vyprchává,
zčista jasna skomírá,
zanechává dechu,
umírá

a objevuje se tu nová, nová osoba,
jež ze mě vyvstala
a s předurčením povstala,
aby mohla hovořit a deklamovat
její chutě a její nenávisti,
její nápady a její slasti,
protože právě ona si potrpí
na metafyzické úplnosti,
kterou já jí zaručím,
když jeden z bohů dá
a mně se nepoddá,
možná konečně zas každý ožije
a možná konečně rozsudku dospěje
tento ne konečný soud,
co tak bázlivě mě soudí,
a až mne odsoudí
konečně jí řeknu,
že podléhám jen a pouze
právě tomu jejímu soudu.

Jediný měsíc

Co vše v měsíc se vecpe?
Věcí mnoho, skutků málo,
vskutku, ale velké jsou,
život měnící budou.

Však v měsíc věřme,
jen ať nás prudce sevře
do jeho náručí, ať nám poroučí,
kam prsty vkládat, víru vnášet,
rány snášet, ty božské tresty,
připomínají nám světské resty,
květy nevykvetlé, smrt nedokonanou,
život jakž takž dokončený,
bezbožné činy spácháné, s láskou,
s myšlenkou na další, další věnce kvítí,
tam, kde už paprsky nesvítí,
pouze pohupují se po smítí
zbylých nadějí, kam se podějí?
Kam podějí se všichni, kde skončíme,
my, muži, my, ženy, my, nikdo?
Kdo vejde vstříc zkáze,
kdo otevře dvířka spáse,
kdo projde skrze močály útrap,
kdo vyjde na konci?

Já ne, oni ne, ona ne, on ne,
tak kdo?

Postaví se někdo vůči stvůrám,
zastaví pokrok kroku kroků smrt nesoucích?

Já ne, oni ne, ona ne, on ne,
tak kdo?

Nikdo

Potrpím si?

Potrpím si na utrpení,
abych protrpět si mohl
trpké chvíle světu,
dokud v něm zas nevykvetu,
dokud utrpení sladké bude,
nevinné a chutné,
tak příšerné a matné.

Potrpím si na utrpení,
potrpím si na tobě,
můj jeden nevelký světe,
jehož vzdal jsem se
a neopovažuji se
navrátit mu krásu minulou,
tu prastarou paní.

Potrpím si na všem,
utkvím ti v paměti,
zastavím tvé pokroky,
abych protrpěl si zase
všechny rázné kroky,
ty úzkoprsé sloky,
nevyjadřující žádné nic.

Potrpím si na prostém,
potrpím si na všem,
protrpím se vším a všemi,
prostotou i prazvláštnostmi,
všemi těmi prapravěcmi,
co průzračně mi domlouvají,
ať procházím se nad mračnami.

Potrpím si...

Poezie 20 – 24 let

Jan Plachý

Obraz mladé ženy

Obraz mladé ženy
Ležela krásná
Studená
Na špinavé zemi

Lidé kolem plakali
Že dívka
Co leží
Nehybně
Smáčená v černi na zemi
Už nebude milovat

A tak začali
Dance macabre
Společně
Tancovat

Veselka smrti
Co lidi nutí
Truchlit

Nikdo
Však neví
Že se tak stala mou tajnou milenkou
Mou studní bezednou
Ze které
Každou noc upíjím

Vždy vídám
Obraz té ženy
Ležet krásnou
A studenou
Na špinavé zemi
Byl to ten den
Kdy se zrodila skutečná láska

Prázdná báseň

Prázdná ulice plná prázdnejch lidí
Každý sám ve svý
prázdnotě – vně i vní
Každý se svými slovy
Sám

Město je prázdný, liknavý
Rozpíná se v bolestivý tenzi
V neurotickym šílenství
Někde mezi
Na pomezí –

– Mezi řvoucí dálnicí a nedělnim ránem
Mezi bobtnajícím Molochem a mrtvou narkomankou
Někde mezi bytovkou a chrámem
Někde mezi levou a pravou hnátou
V prázdnotě –

– Tlačí se stíny jeden na druhý
A přesto nikomu nepatří
Jsou to jenom prázdný šmouhy
Neurčitejch prázdnejch bloků
V docela prázdnym činžáku

Tragédie při kvílení jazzu

1.
O sobotních nocích zavírají bary ve tři ráno.
Noci jsou stále teplý
a v neurčitý tenzi
z toho něčeho,
co připomíná
první jarní erekci milenců,
se procházíte parkem
a ve stínu pouličních lamp
se vaše zpocený rty
nesčetněkrát střetly...

V pochybnym baru
v centru N.Y.
kvílí jazz.
Holky kroutěj prdelí
a smějou se oplzlejm vtipům.
Snad pro dalšího panáka.
Pro další kocovinový ráno.
Pro další bolest hlavy.
Pro další řezný rány na srdci.
Asi proto se smějou.
Jinak to ani neumí
a všichni tomu věří.
A slepě doufaj,
že tomu bude ráno jinak.
Ale bary přece vždycky zavíraj ve tři ráno,
tak proč ta touha po změně.
Radši dalšího panáka
a třeba si nikdo nevzpomene,
co se zase v noci dělo.
Tak rychle!
Další dvojitou smrt.
Dvojitý zapomnění.
Vždyť taková je doba,

tak co se divíš?
Tak co ty znuděný ksichty?
„S budoucností si nedělej starosti...”
Stačí mít známosti
a můžeš mít třeba celej svět.
Anebo jen ten pařížskej květ,
o kterym pořad tak básníš.
Ten jeden malej květ na uschlym stromě.
Vždyť víš, co myslim...
Tolikrát jsme o tom stromě snili v našich vlhkejch snech.
Ale i ty už uschly...

2.
Tak dál prolejváme naše těla jedy.
A držíme se baru,
jako posledního smyslu Probdělejch nocí.
A zvracíme dny,
při procházce ve starejch docích,
kde sníme o oceánu a mořích,
kde naše oči svítěj nadějí
jako malejm dětem,
který prvně porušily
Matčin zákaz...
„Vždyť to za to stálo!”
vykřikuješ.
A vlastně ani nevíš,
jestli těm očím
věříš...

3.
Rimbaud je mrtvej!
Ale ty víš,
že tak to chodí
a mneš si oči
s touhou vidět víc,
ale zatím
jen potichu brečíš,
protože není vidět

nic
víc
než zrcadlo…
Rimbaud je mrtvej!
A s nim i jeho dětská tvář,
jeho básně
i lásky
ukrytý hluboko v zemi,
kam ani kořeny toho stromu nestačí.
Rimbaud je mrtvej!
A ty masturbuješ nad překlady jeho básní
a doufáš,
že pozoruješ aspoň stejný hvězdy,
který se zdaj být věčný.
Rimbaud je mrtvej!
Ale ty víš,
že tak to chodí,
tak chodíš bos
po popraskanejch parketách cizího bytu
a do rytmu vrzání
si přeříkáváš
Mou
Jeho
Svou
Bohému…

4.
V šílenství a ve zběsilym patosu
pálíte města a staré vize,
aby mohlo vzniknout něco,
něco novýho...
Ať N.Y. shoří!
A všichni slepci s ním!
Ať uvaří se hroši ve svých nádržích!
Ať to shoří!
Ať shoří ten cirkus!
Tolik smutnejch absurdit
a tolik smíchu k tomu

Ať to shoří!

Měl pravdu Yeats?
Co kruh?
Co vize a co smrt?
Ať N.Y. shoří v plamenech!
Ať shoří ve svých základech!
Ať shoří slepci!
Ať shoří!
Vždy tu přeci zůstane někdo,
kdo se bude smát
Tak proč ten strach?
A proč ten pláč?

A co Blake?
Co jeho dveře vnímání?
Může někdo říct,
že opravdu pochopil
nekonečnou podstatu
toho všeho?!
Ať N.Y. shoří!
Ať shoří v plamenech!
Vždyť tolik smutku
a tolik hlouposti
nelze nýst na bedrech
Ať to shoří!
A zbylej popel spláchnou
slzy všech,
co pochopili
pro koho ten oheň plál...

5.
O sobotních nocích zavírají bary ve tři ráno.
Noci jsou stále teplý
a v neurčitý tenzi
Z toho něčeho,
co připomíná
první jarní erekci milenců,

se procházíte parkem
a ve stínu pouličních lamp
se vaše zpocený rty
nesčetněkrát střetly…

A teď držíš bezvládný tělo
nenáviděný lásky.
Ve světle pouličních lamp
vidíš...
...svý ruce od krve
a stejně tak i košili.
Dokonce i malý rudý kapky
ti potřísnily tu andělskou tvář
vraha?
Vždyť ty víš, jak to chodí
a proto nic necítíš.
Možná snad něco,
ale nepokoušíš se to definovat,
snad ani nechceš.
Možná ze strachu.
A tak zatracuješ hvězdy.
A jednou provždy
i básně
a jazz.
A mneš si oči
s marnou snahou
vidět víc.
Ale teď už není vidět nic…
Máš sucho v krku,
ale bary už přece dávno zavřely.
Tak počkáš do zítra.
Vždyť to nějak dopadne.
Vždyť víš,
že když máš známosti,
s budoucností si nemusíš dělat starosti.
.
.
.

.
.
.
.
Tu noc
kvílel jazz naposledy.
I teplé letní noci se ochladily...
Jen svět se stále točí stejnym směrem.
Vždyť tak to chodí...
A ty to víš...

Eliška Kohlíčková

Čtení z mapy

Odtržený kus mapy zná tvoje boty, tvoje ruce i tvoje oči,
a přesto ti nepatří,
i to je jeden z mnoha důvodů,
proč se jenom opatrnými gesty odvážíš naznačovat praskliny
ve strukturách zázraku,

věci i místa spojená s tebou postupně blednou
a ztrácejí svoji hodnotu,
jenom pomalu si zvykáš na pocit, na možnost,
že by po tobě vůbec mohlo zůstat tak málo,

pro jistotu se vyhneš kontaktu s čímkoli křehkým,
nikdo se zesláblým hlasem nezeptá,
kdy odejdeš a jak naložit s tím, co nám bude dovoleno
si ponechat,

i to je jedna z příčin,
proč mě dočasně vlastní místo, kde dobrovolně troskotají lodě,
sedím u otevřeného okna, sčítám cizí tragédie
a bolí mě jen o trochu víc
než mé vlastní.

Rozdrobené chlebové kostky

Pronajal sis cizí dlaně
a teď v nich stavíš domovy pro lidi co vrhají stín
směrem k opadaným stromům
vytváříš tak místa kam lze položit hlavu
a kde lze vyslovit slova žijící s křehkostí promrzlých baletek

jednou týdně se všechny ženy zvednou
otevřou okna
tiše přivolají podzim
zhasnou světlo nade dveřmi
a za práh bolesti zametou tvé jméno

když položíš ruku na správné místo
a zatneš pěst tak akorát
nahmatáš teplo, otisk starých citů, klíč, rozpáraný svetr,
čajovou lžičku
přemýšlím
možná
možná nestihnou ani prostřít k večeři

vždyť už teď se na talíři hromadí
na kost ohlodaná podstata přiznání:
ze střídky čerstvého chleba pořád neumím vyčíst zdroj smutku
a když ulomím kus a vložím ho cizinci do úst t
ak najednou nevím
jak dlouho se takhle dá žít.

Tentokrát o těsnosti

Na vlastní kůži cítíš chlad slovních katedrál
a vyhýbáš se přiložení významu na nesprávná místa
kolik lidí na světě ví
že večer svlékáš všechno
co z tebe kdysi dělalo dobrého člověka?

krajina kolem tvého srdce je lemovaná starými příběhy
vím
až do poslední chvíle sis myslel že to bude jiné

teď
do země před sebou píšeš pořád dokola ta samá vyznání
snažíš se tak možná udržel naživu toho kým jsi byl
zanechal jsi tu pocit pootevřených dveří
a v něm
příliš málo prostoru pro tolik důvěry.

Lara Ravel

1.11.21

nad hlavou se mi dneska zastavilo nebe
stálo tam šedivý jenom chvilku
a já šlapala po vlhkým listí
šla sem jednou před rokem na sídlišti směrem k poliklinice
a šla sem okolo tý hospody co tam jednou někoho zabili
(takovejch je tady ale víc)
rozhlížela sem se
a nad hlavou se mi zastavilo nebe
tehdá
zastavuje se občas
pak vždycky začne pršet

JE KONEC/LÉTO

než toho včera/tak je to tak to bylo bude/každej celej svatej den/svatej/svatej/svatej/Celej den mlátim nohou vod židle do lavic nad parkem svatý hory/vyťukávám znaky morseovky zprávu pro neblízkou budoucnost/chodí to tak/bez nohou/točí se z kopce padá/nedožije se dalšího dne/ani já/nejde to/dožít/nechat se strhnout davama na demonstraci proti/v metru/ dávám vědět/najevo/sněží/padá listí/kopec nad městěm je obalenej a dech už de vidět a krystalizuje se na slunci na skle/modrý nebe/tak chladný slunce/záporně z okna koukaj sousedi/odmotávaj se od televizí a rozzuřeně ťukaj na okení tabulky/vyzívaj/policie dorazí na scénu/hluk/houkání/a světla křičej modrá červená modrá červená červená červená modrá/najdou už jenom vylidněno/a nahlášeno bylo mnohem mnohem víc ale oni už zase řítěj se dál/z okna baráku třináct koček/černejch/rána rána rána za ranou venku se válčí s ránem/je tu moc rychle/a motající se mladící na ulici bojujou s nim nebo utíkaj/ale přitom tudle očividnou zbabělost popíraj/nebo by alespoň chtěli/snad se něco smiluje/všichni jsou */corps sans organes/* je léto/

LÉTO

Je to cejtit jak mezi chmelnicema v květnu:
když se po pátym pivu zvedám odcházim z parku
bunda na rameni, je vedro
a ztratila jsem ten tvůj klobouk s květinama
a je večer
Je to cejtit jak zahrada v červnu:
lahev a viržinskej tabák hned vedle mě
taky pár knížek a ve starym bytě
ležim na posteli, hlavou lehkou se toulám v korunách stromů
a kouřim venku, u potoka.
Cejtim se jako ležet na poli v červenci
šaty na straně trochu roztržený, v kapse účtenka a zapalovač
ležim v trávě a po ruce mi leze mravenec, černej,
a v dálce hřmí
a v hlavě mi furt dokola hučí
.
.
.
doslov:
rychle se míhaj za oknem jedoucí podél cest
jen jak pár šmouh hmyz rozpláclej na předním skle
    v dálce
se cesta vine lesem u přehrady v údolí
kůra rozpáraná zobákama datlů
a ostnatý větve skáčou do rytmu
    a zbytky listí z minulýho podzimu rozválený u krajnice
    a plot
chalupy a reklamy jak vystřižený z devadesátek se míhaj
s keřema a pár ptáků nad střechou se už
připravuje ke srocení na další podzim aby mohli zmizet

Próza 12 – 15 let

Monika Křehlíková

Náhrdelník bílého tygra

Ahoj, jmenuji se Ester a je mi 12 let. Mám dvě sestry, Kate a Jenn. Obě jsou starší než já, Kate je 15 a Jenn 16, ale jsou to typické puberťačky, které se zajímají pořád a jenom o kluky nebo líčení. Nechápu, co je na tom tak bere. Obě se furt hádají o jednoho týpka, který ale určitě nechce ani jednu z nich. Já ho znám, ale o tom až později. Moje ségry jsou prostě trapný. Ani ve škole jim to zrovna moc nejde. Tvrdí, že učení je pro „elka“, to jako pro břídily. Mezi spolužáky jsou oblíbené, na sociálních sítích mají hodně fanoušků, ale ředitel školy mezi ně rozhodně nepatří, protože je nedávno na dva týdny podmínečně ze školy vyloučil. Jenn totiž streamovala na internet video, ve kterém učitelce plivla do obličeje. To bylo doma křiku, že ani sluchátka s plnou hlasitostí mi nepomohly.

Mám ještě mladšího bráchu, je mu 10 let a jmenuje se Jake. Ten jediný aspoň ocení můj koníček, kterým je virtuální realita. Hodně se totiž zajímám o technologie a fantasy. Baví mě hrát hry. Hlavně ty akční, kde jde o přežití. Vtipné je, že když přijedeme k babičce a ta se mě zeptá, co jsem celý týden dělala, ať se snažím, jak chci, stejně nepochopí, co jí říkám. I Kate a Jenn si kvůli mému koníčku o mně myslí, že jsem divná, ale to mě neodradí.

Maminka a tatínek jsou rádi, že se o něco zajímám a podporují mě v tom tím, že mi pořídí vše, co potřebuji. Maminka je doktorka a tatínek právník, vydělávají oba dost, takže si to mohou dovolit. Navíc věčně stejně nejsou doma. Víceméně se tak o nás stará jen naše chůva, a ta je ráda, když má od nás klid. A to má.

Každý máme svůj vlastní pokoj. Kate a Jenn by klidně stačil jeden, protože jsou stejně pořád zalezlé spolu a řeší toho svého crushe. Jmenuje se Liam a je mu 17. Stejně jako já rád hraje hry. V jedné takové jsme se seznámili. Ony to nevědí, ale on si o nich myslí, že jsou to blbky. Kdyby tušily, že jsem s ním každý den v kontaktu, tak by mě asi zabily.

Brácha Jake to ví, ale je to můj spojenec, takže nemám strach, že mě prozradí. I on se s námi často připojuje k jedné hře. Hrajeme každý den, protože já o tom hraní vytvářím videa, která buď strea-

muji živě na internet, nebo nejdřív natočím, sestříhám a pak zveřejním. Tomu všemu věnuji většinu času a neříkám, že se to nevyplácí. Mám momentálně čtyřicet sedm tisíc odběratelů a fanoušků.

Možná si říkáte, jak smutné to je, že trávím tolik času u her a videí, že bych měla sportovat a tak dále a tak dále. Jenže já na výběr moc nemám. Odmala mám totiž něco se srdíčkem a těžké astma, které je naprosto otravné. Už jsem kvůli tomu několikrát skončila v nemocnici. Nemohu běhat a o tělocviku musím obvykle sedět na lavičce, což mě nebaví, a proto mi tatínek zařídil, že na tělocvik nemusím vůbec chodit.

Chtěla jsem být vždycky jako ostatní děti, běhat, skákat a tak, ale v kapse musím mít pořád inhalátor a být venku je pro mě riskantní. Když jsem doma, naštěstí ho moc používat nemusím, nemám totiž tolik záchvatů. Po škole se proto vždycky vrátím do svého pokoje a začnu pracovat na svých videích. Rozhodně se nenudím a ani mi už není tak smutno, i když to tak může vypadat. Online mám spoustu kamarádů a někteří mají i mnohem horší potíže v životě. Já jsem na tom vlastně ještě hodně dobře. Ale dost už o mých zdravotních potížích, protože to, co se vám chystám vyprávět, je mnohem MNOHEM zajímavější.

Jednou jsem si takhle prohlížela svá videa, když vtom mi přes celou obrazovku naskočila nová zpráva od někoho neznámého, asi fanouška. Automaticky jsem zprávu otevřela. Stálo v ní: „Ahoj, Ester, moc rád se dívám na tvá videa a napadlo mě, že by se ti mohla líbit tahle hra. Určitě ji vyzkoušej a nezapomeň si to nahrát! Tvůj věrný fanoušek *VirtualMaster.*“ Připojen byl odkaz, jaký jsem ještě nikdy neviděla.

Zrovna jsem se chystala na odkaz kliknout, jenže mě zrovna chůva zavolala ke svačině. Přitom mi došlo, že bych to mohla natáčet hned od začátku naostro, a proto k tomu budu potřebovat bráchu a Liama. Po svačině jsem se přes Discord spojila s Liamem, řekla mu, co se stalo a on souhlasil, že do toho půjde se mnou. Domluvili jsme se na čase, kdy to spustíme. Jake mezitím přišel domů z kroužku, tak jsem mu hned vše vyložila a on s nadšením plán přijal.

Večer jsme se v domluvený čas všichni tři online spojili, já spustila nahrávací program a na tři jsme všichni klikli na odkaz.

Objevila se stránka s velkým nápisem „Náhrdelník bílého tygra – hra o přežití“. Pod tímto nápisem bylo už jen tlačítko START. Všichni naráz jsme ho stiskli.

Co přesně se stalo, nikdo z nás s určitostí neví. Já si pamatuji, že mnou projelo něco jako elektrický výboj a pak tmu. Když jsem otevřela oči, zjistila jsem, že jsem na úplně neznámém místě. Nebyl to ani můj pokoj, ani nemocnice, ale nějaký les nebo spíš džungle. Sedla jsem si a viděla, že kousek ode mě leží můj brácha a nedaleko dokonce i Liam. Ten měl překvapený výraz a už se rozhlížel po okolí. Když si mě všiml, vyrazil rovnou ke mně a volal, jestli jsme s Jakem v pořádku. Po cestě zakopl o zvláštní kámen. Byl fialový a nepřirozeně se třpytil. Byl na něm vyrytý nějaký text. To už se probral i Jake. Ten měl vždycky rád záhady, takže ho vůbec nerozhodilo, že jsme kdesi v džungli, když před chvílí jsme ještě seděli u svých počítačů. Spolu s Liamem se pustil do luštění textu na tom fialovém šutru. Já zatím usilovně přemýšlela, jak jsme se tu ocitli.

Najednou jsme uslyšeli hluboké zlověstné vrčení. A to dost blízko. Ohlédla jsem se a spatřila ohromného bílého tygra, který se na nás právě chystal zaútočit. Liam na nic nečekal, popadnul Jaka i mně a utíkali jsme co nejdál od tygra. Úplně jsem zapomněla, že mám astma a problémy se srdcem. Až později, když jsme se zastavili, mi došlo, že jsem úplně v pohodě, ani trochu jsem se nezadýchala. Vrtalo mi to hlavou, ale nemohla jsem nad tím přemýšlet moc dlouho. Rychle se stmívalo a Liam rozhodl, že bychom měli najít nějaké bezpečné místo, kde bychom se ukryli na noc.

Po asi čtvrt hodině hledání jsme našli jeskyni. Vypadala, že bychom se tam mohli usadit. Vstoupili jsme do ní a Jake udělal oheň. Ohniště a dřevo tam podivuhodně leželo… Jakoby už tam před námi někdo byl. Moc jsme to neřešili a začali jsme si povídat. „Vypadá to, že nás ta hra nějak vcucla, jiné vysvětlení tu není. Viděli jste Jumanji, ne? Ten film s Rockem…?“ zeptal se Liam. Přikývla jsem. „Musíme zjistit, jak se z té hry dostat.“ řekl Liam. Já byla úplně vyděšená, ale Jake vypadal, jako by se nic nedělo. Liam také dodal: „Škoda, že jsme nestihli vyluštit ten text na tom fialovém kameni“. Jake sáhl do batohu a zeptal se: „Myslíš tenhle?“ „Ty jsi ho vzal?! A kde jsi vzal ten batoh?!“ vykřikla jsem překvapeně. „Batoh ležel vedle mě, když jsem se probral. Říkal jsem si hned, že by se mohl hodit, tak jsem ho vzal,“ šokoval mě odpovědí Jake. „Ten šutr jsem tam přece taky nemohl nechat. Vypadlo to, že je na něm něco důležitého,“ dořekl. Liam ho poplácal po rameni, že je chlapík.

Protože jsme měli kámen a dost času, pokračovali jsme v luštění. Po několika hodinách jsme zjistili, že se tam píše toto:

„Chceš-li přežít, dej si pozor,
nad šperkem tajemným je totiž dozor.
Bílá srst a černé pruhy,
náhrdelník barvy duhy..
Jak ho dostat? Písní temnou..
Jeho nohy se už ani nehnou.“

To jako fakt?! Došlo nám, že bílou srstí a černými pruhy asi úplně nemyslí zebru. „Takže to jako máme jít za tím tygrem, co nás chtěl sežrat, a jen tak mu ten náhrdelník sebrat nebo co?!“ vykřikl Liam. „Tak jednoduché to nebude…“ řekl Jake. „A co to poslední? Nějaká temná píseň. Nebude to ono?“ dodala jsem. „No jo, máš pravdu! Jen musíme přijít na to, jak to myslí.“ odpověděl Jake.

Všichni tři jsme se rozhodli, že si půjdeme lehnout a že něco vymyslíme ráno, protože jsme už z toho všeho byli strašně unavení. Snažila jsem se sice ještě chvíli přijít na to, co tou temnou písní ten šutr asi myslí, ale po pár minutách jsem tvrdě usnula.

Ráno jsem se probudila až poslední. Jake i Liam už byli vzhůru a dokonce našli něco k pití a jídlu. Měla jsem takový hlad. Nevím, co to bylo, ale nebylo to špatné. Po snídani jsme se já a Liam radili o tom, co ta píseň může znamenat. Jake mezitím ukládal kámen a zásoby vody a jídla do batohu. Něčeho si všiml. Byla to… foukací harmonika? Zastrčil ji zpátky a přidal se k nám.

Vyrazili jsme zpátky do džungle. Šli jsme podél řeky, když v tom jsme viděli… Toho bílého tygra! Vypadalo to, že odpočíval. Ztuhli jsme a nevěděli co dělat. Kdybychom začali utíkat, začal by nás zase honit. „Píseň, píseň!!!“ říkala jsem si v duchu. Pak mi to došlo. „Hej, kluci, asi s sebou nemáme nějaký hudební nástroj, že ne?“ zašeptala jsem. „Ne, nemyslím si…“ odpověděl Liam. Jakovi to došlo a řekl: „Vlastně máme! Hned tady!“ Z batohu vytáhl foukací harmoniku a začal na ni hrát. Tygr se z lehu postavil na nohy a podíval se na mého bráchu. Jak jsem si tygra prohlížela, spatřila jsem… Náhrdelník! Opravdu ho má! A na krku! Jake se pomalu přibližoval k tygrovi, protože věděl, že dokud bude hrát, tak se nehne. Když už byl docela na dosah náhrdelníku, tak se stalo něco, co by nás ani ve snu nenapadlo…

...Jenn se ocitla ve hře. V naší hře. Zrovna, když se Jake snažil sundat náhrdelník tygrovi z krku! „Bráááškooo!“ vykřikla Jenn. Jake přestal hrát a otočil se. „Jenn?!“ odpověděl zmateně. Došlo mu,

že přestal hrát a to znamená… Tygr vrčel a chystal se na Jaka zaútočit. „Co se to tu děje? KDE TO VLASTNĚ JSEM?!“ vykřikla Jenn. Začali jsme všichni utíkat a já vzala Jenn za ruku, protože se nedokázala pohnout z místa sama. „Ségra! Vždyť máš astma, přestaň běhat!“ řekla vyděšeně Jenn. „To chceš, aby nás ten tygr sežral? Ani náhodou!“ odpověděla jsem. Tygr nás doháněl. Jake stěží začal znovu hrát na harmoniku. Tygr se poslušně zastavil. Všichni jsme udýchaně koukali, jak Jake hraje. Jenn zase chtěla něco říct, ale já jí zacpala pusu. Jake to zkusil ještě jednou a pokusil se tygrovi sebrat náhrdelník. Naštěstí ho už nikdo nevyrušoval. Jake se přiblížil tak, že mohl tygrovi šperk pohodlně sebrat. Liam, já i Jenn jsme byli strašně napjatí. Jake vzal náhrdelník do ruky a opatrně ho sundal z tygrova krku. Oddychla jsem si. Jake přestal hrát. Čekala bych, že na nás tygr zase zaútočí, ale místo toho se stala nečekaná věc. Tygr se začal lísat. Byl úplně jako koťátko. Na Jakovi bylo poznat, že se trochu bojí, ale nakonec se odvážil tygra pohladit.

Měli jsme v plánu odejít a také jsme tak udělali. Tygr za námi šel. „Proč se chová tak ochočeně?“ zeptal se Liam. „Asi je to tak naprogramované,“ odpověděla jsem. „Může mi někdo vysvětlit, co dělám uprostřed džungle a proč nás málem zabil tenhle tygr?“ zeptala se naštvaně Jenn a nepřestávala při tom zírat na svého idola. „Věř nebo ne, ale jsme ve hře,“ řekl Liam. „Jak ses sem vlastně dostala, Jenn?“ zeptal se Jake.

Jenn začala vyprávět: „Chůva nás svolávala k večeři, ale vy jste neodpovídali. Rozhodla jsem se pro vás dojít, protože jsem si myslela, že na uších máte zase sluchátka. V Jakově pokoji jsem nikoho nenašla, tak jsem si myslela, že budeš u Ester. Tam také nikdo nebyl, ale viděla jsem spuštěnou hru. Jelikož jsem viděla Liamka, musela jsem se samozřejmě podívat. Pak jsem na něco asi omylem klikla a bum! Jsem tu.“ Liam jen zakouklel očima a já s Jakem jsme se na sebe podívali. „A co Kate?“ zeptala jsem se. „Ta asi zůstala doma,“ odpověděla Jenn. Oddychla jsem si.

Jenn miluje šperky, a proto si náhrdelník okamžitě přivlastnila. Sice jsem jí moc nevěřila, že ho neztratí, ale snad ne. Vydali jsme se k naší jeskyni. Po chvíli cesty s tygrem, klukama a Jenn si Liam něčeho všiml. „Ten náhrdelník na sobě něco má,“ řekl. „Ty mě okukuješ?“ zasmála se Jenn. „Ne tebe, ale ten náhrdelník,“ řekl otráveně Liam. „Jenn? Dáš mi ten náhrdelník?“ zeptala jsem se. Jenn

se moc nechtělo, ale pak mi ho podala. Jen jsem se náhrdelníku dotkla, Jenn zakřičela: „On září! Svítí!“ On fakt zářil. Koukala jsem na svíticí šperk s nadšením a pomyslela si: „To bude určitě zase nějaké znamení.“ Jake do mě štouchl a já zvedla hlavu. Přede mnou svítila cesta, která někam vedla. Znovu jsem pohlédla na náhrdelník a všimla si…, že na tom největším kameni je něco vyrytého. Podala jsem šperk Jakovi, protože on to dokáže rozluštit nejlépe. Záře zmizela. Jake i tak po pár minutách rozluštil slovo, které je na náhrdelníku vyryto… „*Ester*“. Mé jméno?! Jake mi vrátil náhrdelník a vydali jsme se po září vyznačené cestě. Byla jsem strašně zvědavá, co na jejím konci najdeme.

Šli jsme dlouho a chvílemi jsme se vezli na tygrovi. Po nějaké době jsme si sedli a posvačili. Jenn celou cestu otravovala Liama a bylo vidět, že se mu to ale vůbec nelíbí. Putovali jsme krásnou krajinou plnou neuvěřitelných tvorů a rostlin. Potkali jsme i něco jako opičky a byli jsme chvíli v takové oblasti, kde se prohánělo hodně motýlů. Nakonec jsme dorazili na místo, kde záře skončila.

Cesta končila přímo před překrásnou květinou. Ta byla úplně pohlcena zlatými jiskrami. Kluci a Jenn se zastavili a ani se nehnuli. Přiblížila jsem se ke květině. Vše okolo mě se rozzářilo. Dotkla jsem se květiny, přivoněla a…

Otevřela jsem oči. Byla jsem obklopena rodiči, Jenn, Kate, Jakem, a dokonce i Liamem! „K-kde to jsem…“ řekla jsem slabě. „Esterko, jsi v nemocnici, zlato,“ slyšela jsem hlas maminky. Jenn mě objala (to mě teda překvapilo) a řekla: „Ségra, no ty jsi mě vyděsila!“. Po chvilce přišel doktor a řekl: „Mám pro vás skvělé zprávy!“ Všichni obrátili pozornost na doktora. „Vaše dcera je naprosto zdravá! Srdeční potíže a astma jsou pryč.“ Nemohla jsem věřit svým uším. Možná, že se mi to teď zdá. Doktor právě něco řešil s mými rodiči a Jake se mnou chtěl mluvit o samotě. „Co se stalo?“ zeptala jsem se. Myslela jsem si, že o té hře to byl jeden velký divný sen, ale... „Od té doby, kdy sis přivoněla k té květině, tak jsme se všichni ocitli na tom místě, kde jsme zůstali naposled doma!“ řekl mi Jake. „Takže to nebyl sen?“ zeptala jsem se nejistě. „No, jasně, že ne!“ odpověděl Jake. Zavolal i Jenn a Liama. Já jsem si všimla, že náhrdelník na krku pořád mám a už jsem ho nikdy nesundala. Teď už můžu běhat, skákat a dělat věci, o kterých jsem vždy jen snila. Všichni jsme si slíbili, že to, co jsme zažili, nikomu neprozradíme. Stejně by nám nevěřili.

Adina Kazdová

20. duben

Píše se rok 1889.

Tohle město je hrozné, říkám si v duchu. Jak v takovém zapadákově může někdo bydlet? Alespoň, že už je sobota. Za normálních okolností bych možná seděla na pohovce, možná si četla, možná šla na procházku. Avšak místo toho jsem tady. A tohle není normální okolnost, je to poslání...

Jdu po ulici plné lidí a všechny zdravím.

Tamten pán vypadá, že vymlátí duši ze svého psa, který nechce poslechnout jeho příkaz. „Dobrý den."

Ustaraně vypadající paní vyběhne ze dveří, spráskne ruce, udělá si kříž na hrudi a s mlčením přeběhne ulici. „Dobrý den." „Ach, dobrý den," zamumlá.

Malému klukovi vpravo ode mě spadla na zem sladkost, kterou tu již dobrých deset minut žužlal. Okamžitě začne řvát. Je mi ho líto. „Ahoj, neplač už." Udiveně zvedne oči. „Dobrý den."

A není támhleto Klára? Jistě, že je. „Dobré ráno." „Bůh vám žehnej, děvenko."

Všichni ostatní kolemjdoucí také nemrhají časem vysedáváním a ulice se pohybem jen hemží.

Kdybych se teď ocitla na druhém konci města, kromě cedule s nápisem Braunauam Inn bych viděla dva mladíky okrádající stařenku. Za bílého dne, uprostřed ulice. Moji pozornost však náhle upoutá pohyb ve stínu, slunce mě na chviličku oslní a najednou... Ze stínu vyběhla krysa! „Ježiši Kriste, to jsem se lekla!" Jak říkám, tohle město je opravdu odporné. Ve všech směrech.

Dlážděnou ulici pomalu rozeznívají údery kopyt. Přijel kočár s nóbl vypadajícím pánem ve fraku a lehce větrem ošlehané buřince. Dívá se přes takový ten cvikr s jedním sklíčkem na řetízku a vypadá, že se za chvíli nosem dotkne velkého mraku nad námi, zlověstně nacuclého deštěm. Alespoň, že se můžu pokochat pohledem na ty dva trochu majestátně, trochu vyčerpaně vypadající nejspolehlivější motory té doby. Ale proč se tady zastavuji, musím jít dál.

Odbočím doleva, přejdu na druhou stranu. Ulice je prostá, čím déle jí procházím, tím více mě drtí tíha okamžiku a mých myšlenek. Konečně. Stojím před ním. Není to nic moc, musím si přiznat, ale co byste chtěli na konec 19. století. Nad hlavní římsou jsou dvě řady oken a půlkruhový vchod je umístěn přímo pod prvním oknem zleva. Vejdu dovnitř. V domě se ozývá šramocení nádobí. To jistě vychází z kuchyně. Klára už se vrátila z trhu a vaří něco dobrého k obědu. Po Aloisovi není nikde ani vidu, ani slechu, také se není čemu divit, je to živitel rodiny. Důvod proč jsem tu, však není, abych si povídala s obyvateli domu, to vůbec ne.

Vejdu do skromně zařízeného pokoje s malinkou dětskou postýlkou ze dřeva. Tak spokojeně spící dítě jsem snad ještě neviděla. Může mu být sotva pár dní, ale nikdo ho nehlídá. Brek by byl beztak slyšet až do kuchyně a každý v tomhle domě má své práce dost. Na pohovce vedle leží polštář, je na něm nějaký vzor, nejspíše květiny a zdobí ho bílá krajka. Bez jakéhokoli zvuku jindy vrzající podlahy (vesmír mi asi přeje, jaká ironie) se přemístím k postýlce na druhý konec pokoje. Zvednu polštář, přiložím ho k ústům jindy zkřiveným do uplakaného výrazu. „Sbohem," zašeptám. Za chvíli je klid. Nikdo se nic nedozví. Že by byl konečně konec? Rozeběhnu se z pokoje na ulici.

A co vy, myslíte si, že příběh popisuje nelidskou vraždu? Změnili byste názor, kdybych vám řekla, že dítě, tak spokojeně spinkající v peřinkách, je Adolf Hitler? Má každý právo žít? A když ne, kdo má to právo výběru?

Jakub Lang

Vesmírný špion

Bitevní vřava šla vidět až do vesmíru. Blikání smrtících ohňostrojů a všudypřítomné uhelně černé mraky dýmu zahalující oblohu. Nic podobného nenastalo od dob druhé světové války a nikdo na to neměl lepší výhled než my. Bylo trochu zvláštní pozorovat tu ohromnou světelnou show bez zvuku, který člověk jen tuší.

Bylo štěstím v neštěstí, že jsme při konečné bitvě bývalé „Studené“, dnes již spíše „Vroucí“, války zrovna prolétali nad východním pobřežím a mohli jsme pozorovat pád naší armády. Se stanicí přerušilo vedení mise kontakt už před několika hodinami, snad aby nebyla nepříteli prozrazena naše existence. Všem však bylo jasné, že o nás dávno ví a možná už probíhají přípravy na likvidaci poslední jednotky americké armády. Nás. Vesmírných špionů.

Když jsem byl před sedmi lety přidělen k výcviku na špionážní kosmické stanice amerického letectva, netušil jsem, do čeho se pouštím. Jako pilot bych teď byl pravděpodobně už rok po smrti stejně jako mí kamarádi z letky, kteří do jednoho padli v boji nad střední Evropou krátce po sovětské invazi na západ.

Na oběžné dráze jsme už téměř dva měsíce. To je světový rekord, ale narozdíl od ostatních amerických prvenství se však tímto vláda nechlubila, a dokonce ho ani nezveřejnila. Tajný vojenský program je holt tajný vojenský program.

Naše dny na orbitě spočívaly z nepřetržitého pozorování zemského povrchu. Ani nad oceány jsme nesměli zamhouřit oko. Jediným místem, kde jsme věděli, že nic nenajdeme, byla Antarktida. Její pozorování po nás zase chtěli vědci, ale naštěstí díky prioritizaci úkonů byl tento požadavek na návrh letectva zrušen. Antarktida je tedy jediným místem, kde jsme se s mým kolegou setkávali. Jinak jsme pracovali na čtvrtdenní směny.

Na orbitu jsme společně se stanicí vyletěli na vrcholku rakety v návratové kabině. Po splnění mise jsme měli právě v té návratové kabině sestoupit zpět na Zem. Stanice tedy byla na jedno použití a tento nákladný koncept měl být brzy vyměněn znovupoužitelnou stanicí. Náš exemplář původně vůbec neměl letět do vesmíru,

avšak kvůli odkladům znovupoužitelné stanice a zhoršující se situaci ve válce, byl jako poslední stanice starého typu dokončen a byli jsme spolu s ním vysláni na poslední zoufalou „pomoc seshora“.

Zvrátit děj války se nám bohužel nepodařilo, avšak jsme alespoň vynaložili veškeré úsilí na oddálení jejího konce a tudíž poskytnutí času na útěk do exilu pro ty, co chtějí dál žít. A také jsme mohli pozorovat tuto neuvěřitelnou podívanou, abychom o tom mohli aspoň vám vyprávět.

Signál radaru pípal několik minut, než jsme si ho všimli. Nemusel jsem se ani odvracet od okénka, abych zjistil, co detekoval. Na pozadí Země se leskla malá tečka. Že je to nepřátelská loď jsem zjistil záhy, když jsem si všiml výtrysků výtokových plynů, které produkovaly manévrovací trysky, pomocí nichž se k nám loď přibližovala.

Na evakuaci nebyl čas. Nepřátelé se blížili rychleji než při obvyklých setkáních. Mohli jsme akorát pozorovat, jak se zářivá tečka na pozadí bitevní vřavy na Zemi zvětšuje a nabírá konkrétních tvarů.

Nemělo smysl o tom někomu říkat, volat na Zemi nebo pořizovat snímky. Nikdo už je nepřijme. V řídicím středisku už pravděpodobně nikdo nebyl a fotografie by za pár měsíců shořely v atmosféře. Pokud by vůbec ze stanice něco zbylo.

Už jsem neměl sílu přemýšlet, co s námi udělají, a tak jsem jen čekal. Sovětská loď začala brzdit.

Zastavila se jen několik desítek metrů daleko. V okénku jsem viděl tvář muže. Muže, který rozhodne o mém osudu. V jeho obličeji jsem rozpoznal nechuť k činu, který měl vykonat. Možná lítost. Ve vesmíru jsou si všichni lidé bližší. Jste tam sami v širé prázdnotě jako mravenci na listu plujícím v moři. Je úžasné, co všechno lze vyčíst z tváře člověka narozeného na opačné straně zeměkoule, mluvícího naprosto cizím jazykem s myslí nesrovnatelně odlišnou.

Svou slabost však překonal. Jeho tvář ztvrdla. Čekal by ho ještě horší osud, kdyby neuposlechl rozkazu.

A tak zmáčkl spoušť.

Od útočící lodi se oddělila malá raketa, která následně zažehla svůj motor. Nechávala za sebou široký zářivý ohon ze spáleného paliva, který však, narozdíl od letu v atmosféře, neprodukoval žádný viditelný kouř. Raketa se natočila naším směrem a začala akcelerovat. Ze začátku se blížila pomalu, ale s každou setinou vteřiny nabírala vyšší rychlost. I tak trvalo několik sekund, než dorazila. Oproti řízeným střelám na Zemi to bylo až komické.

Jenže pak ukázala svou opravdovou sílu.Trupu stanice se dotkla několik metrů ode mě. Nejdříve záblesk doprovázený hlasitou ránou. Exploze protrhla trup a ze stanice za doprovodu kvílivého hučení začal unikat vzduch.

Ten mě okamžitě táhl ven ze stanice. Snažil jsem se něčeho chytit, ale jeho síla byla obrovská. V mžiku kolem mě prolétla díra ve stanici a já se ocitl ve vakuu. Měl jsem celkem štěstí, že jsem do ničeho v té rychlosti nenarazil.

Z plic mi vyletěl všechen vzduch. Když jsem se snažil znovu nadechnout, jen jsem marně pohnul bránicí, ale nic jsem nevdechl. Je úžasné, jakou sílu má nic. Zbylý vnitřní tlak v mém těle působil pocit, jako bych měl za chvíli prasknout. Tlačil mi oči ven z důlků. Kůže však nepovolila. Scény z vědeckofantastických filmů, kde lidem praskaly hlavy, rázem ztratily na kouzle. Tohle byla realita.

Panovalo v ní absolutní ticho. V dáli jsem viděl vzdalující se stanici s obrovskou dírou v boku, a díky otáčení, které mi udělila exploze, jsem za chvíli zahlédl odlétající nepřátelskou loď. V okénku byl stále pilot a s nicneříkajícím výrazem v tváři mne tiše pozoroval.

Od těch úžasných scenérií už mě nedělilo okno, ani hledí přilby. Cítil jsem jak horký je žár ze Slunce, když není rozptýlen atmosférou Země. Místa, kde byla má kůže vystavená přímému slunečnímu svitu, byla pravděpodobně silně popálená, ale bolest už jsem necítil. S ubývajícím kyslíkem jsem pomalu ztrácel vědomí, ale oproti topení se pod vodou jsem neměl tendenci se nadechnout. Věděl jsem, že nemám čeho.

Uvědomil jsem si, že jsem se za celou tu dobu nepohnul, ale když jsem to chtěl vyzkoušet, svaly už mne neposlouchaly.

Svět ztmavl, a ani zářící Slunce vypalující mi sítnice ho nerozjasnilo.

Přestal jsem myslet na všechno, ale jedna věc mi v mysli až do smrti zůstala.

Konečně jsem našel klid a mír.

„Tak co tam mám teda napsat?“ vyrušil mě anděl ze zamyšlení svým klidným, téměř znuděným hlasem.

„Co?“

„Příčina smrti. Už se o tom dobrou čtvrthodinu bavíme!“

„Hrdinská smrt v boji,“ vyhrkl kolega vedle mě.

„Však jste se udusili,“ připomněl nám nechápavým výrazem.

„To nebylo udušení! Poletovali jsme ve vakuu bez skafandru.“

„Takže jste neměli co dýchat. Udusili jste se.“

„Ale...“

„Podívejte se,“ začal anděl tónem, který se mi rozhodně nelíbil, „poslední dobou tady máme pěkně narváno a nestačí nám ani plné kapacity. A já nemám náladu tady řešit puntičkářství nějakých snílků s hlavou ve hvězdách.“

„No dovolte...“

„Nemyslete si, že jste první. Všichni říkáte, jakou jste svou smrtí udělali oběť vědeckému pokroku, a přitom jste si osud vybrali sami. Grissom, White, Chaffee, Komarov. Všichni věděli, jaké riziko podstupují.“

Tímto nás úplně umlčel. Narovnal se a opět tím obyčejným lhostejným hlasem pokračoval: „Takže píšu udušení,“ dovyplnil formulář, propisku odložil do stojánku a s hlasitým cvaknutím papír orazítkoval a podal nám ho.

„Můžete jít.“

S „Další!“ v zádech jsme zaraženě odcházeli do Nebe.

Próza 16 – 19 let

Antonín Bartůněk

Země nikoho

listopad 1918 kdesi u Artois

Po německém útoku, odraženém přesnou dělostřeleckou palbou, a po francouzském protiútoku, zničeném smrtící palbou z kulometů, zůstali v zemi mezi oběma zákopy ležet stovky a stovky mrtvých, raněných a chroptících. Nastalo tíživé ticho, při kterém si každý voják zakrýval uši a bůh v nebi zase černou páskou zjizvenou krvavou tvář.

Probral jsem se a otevřel oči. Lehounce jsem zavrtěl hlavou, abych se přesvědčil, že ji mám pořád na stejném místě. Z vrchu helmy se mi do obličeje vysypalo trošku hlíny. Špinavé od lidských kostí a znečištěné od krve. Zavrtěl jsem znovu a hnědý příliv mě dočista celého přikryl. Skoro všechno mi spadalo pod šedý kabát a pod košili. Nezdálo se to, ale na bělounké holé pokožce hlína příjemně studila a chladila.

Nad zemí nikoho proletěla zničehonic vlaštovka přinášející ze svého malebného hnízda na jediném stromě široko daleko, s pár větvemi a s pokřiveným kmenem, studený podzim. V letu vířila svými dlouhými ladnými černými křídly vzduch naplněný shnilotinou, smrtí a pachem z tlejících mrtvých. Co tady děláš? Máš už být v teplých krajích, brzy přijde zima a umrzneš. V hnízdě štěbetali tři mladí, ještě holí, bez peří, ve vší naivitě a nevinnosti krásní. Ptáčátka ubohý. Kdepak máte otce? Snad nejste už siroty? Nemusíte odpovídat, rozumím... je válka, tak co se s ním mohlo stát. Vidím to úplně živě. Na první straně novin, krátký článek. Nadpis zní Z fronty. 24. října 1918 hrdinsky padl při pokusu o přelet nad nepřátelskými liniemi, s jídlem v zobáku, pro svá mláďátka, pro své děti. Paní vlaštovko neplačte, byl to voják a zemřel v boji s nepřátelským agresorem. Hrdina, zde máte železný kříž, kterým byl posmrtně vyznamenán, do něhož si můžete utřít slzy hořkosti a vysmrkat se ze smutku. Ano, máte pravdu, ale manžela vám nevrátí. Brzy na shledanou, jestli

válka bude trvat déle, přijdeme si i pro vaše syny. Budou pýchou národa. Od sluneční záře se vlaštovčino hedvábné peří lesklo a blýskalo do všech stran, jako dveře od bordelu. Takhle tě všichni uvidí a někdo tě zabije. Měla by ses obarvit na zeleno, anebo nejlépe na sebe navléknout šedou uniformu. A nelétat, ale plížit se v bahně. To je bezpečnější, pak přežiješ. Z dáli vyštěkl kulomet, nevím, zdali náš či nepřátelský, a roztrhal malé tělo vlaštovky na tisíc kousků slepeného krvavého masa s peřím. Svině. Bylo mi zle. Nejenom, že ti malí ztratili otce, ale teď už i matku, kdo se o ně postará? Příbuzné určitě nemají. Nevím. Možná dělostřelecký šrapnel jim prokáže službičku, když je promění v rozteklou kaši a jejich domov v pár třísek.

Ležel jsem v blátivém kráteru, zaplněném z půli hnědou vodou. Díval jsem se na modře blankytnou oblohu, po níž se pohupovaly, v rytmech vídeňského valčíku, dešťové mraky. Bylo jasno, slunce svítilo, a vítr skuhral po okolí. Jsem snad mrtev? Je tohle ráj? Teď se nebesa rozestoupí a v puklině se objeví andělé v bílých čistých košilkách, se zářivou svatozáří. A přijdou si pro mě, pro mojí duši. U sv. Petra, před branou do nadzemské nádhery, budu říkat jen slova pravdy. Já nechtěl střílet, zabíjet, vraždit, ale kdybych nevystřelil první, tak zemřu já. On se zasměje a řekne: ,,A nezemřel jsi náhodou už!?“ Ale nic, s nebem se nic nestalo, nikdo nepřišel, nikde jsem nestanul. Takže nejsem mrtvý, žiju. To není možné! Nejsem náhodou zraněný? Popálenýma rukama jsem se začal prohlížet po nějakém zranění, střelné ráně či střepu. Jsem celý ani škrábnutí. Až na ty popáleniny.

Odvrátil jsem zrak od oblohy, rozhlížeje se po kráteru. A... hle, na druhé straně leželo jakési tělo bez hnutí. Modrá uniforma, tak tedy frantík. Pozoroval jsem ho podezíravě a útočně, jako kočka svoji kořist. Co kdyby nebyl tuhý, ale živý, a najednou by ožil? Musíš být pořád ve střehu, nikdy nevíš, kdy se objeví nebezpečí v těhlech sračkách. Ale Jean, jak jsem ho pojmenoval, se nehýbal, ani když jsem po něm hodil kámen, povalující se poblíž. Nežil, už to měl za sebou zkrátka. Obličej bez barvy, bílý jako stěna, odvrácený do strany se díval do černočerné nicoty. Studený chudák, vlastně šťastlivec, nemusí již snášet příkoří, strach, hlad a smrt oděnou v jantaru, chodící po světě s ostrou kosou. Stále jsem na něj zíral,

na jeho divnou uniformu, na jeho cizí tvář, přitom hluboce povědomou a snažil jsem se proniknout do jeho duše. Nedařilo se. Jeane! Řekni taky něco o sobě! Já se tady zpovídám a ještě dlouho budu. Nevypadáš jako ukrutný nepřítel. Vypadáš jako normální člověk. Kolik ti mohlo být? Dvacet, maximálně dvaadvacet. Vidíš, alespoň si udržíš mladí, nebudeš stárnout, nepřijdou vrásky ani pergamenová kůže. Rodina a všichni příbuzní tě stále budou vidět před sebou ve vzpomínkách jako osmnáctiletého chlapce, co odešel do války, z níž se nevrátil. Určitě jsi doma měl taky kamarády, nejen ze školy. Já je také měl, než všichni do jednoho padli u Ypry, jsem poslední živý z naší třídy. Hrozné. Vlastně, kde byl tvůj domov? Paříž, Nice, Lyon, Brest, nebo menší město či vesnice? To už mi asi neřekneš.

Asi to máš podobné jako já. Během psaní dopisů rodičům se alespoň na pár minut vracím do rodného města, do domu s rozkvetlou zahradou, plnou třešní, kde poletují kosy a kde uprostřed vší té krásy sedí matka s otcem v křesle. V klidu, v pohodě, v míru... v očích se mi zaleskly slzy a jedna nevyřčená věta na mých rtech zmlkla, navždy ale bude vytesaná do žuly: ,,Já chci domů!“ Pomalu, unaveně, jsem vstal a skloněný jsem si to zamířil k němu. Když jsem se pohodlně uvelebil vedle něj, zeptal jsem se ho šeptem tajemně. ,,Poslouchej, Jeane, a měl jsi svou milou? Nedělej se. V klidu řekni jo, nebo ne, za to se stydět nemusíš.“ Já jsem měl dívku. Seznámili jsme se ještě před válkou a milovali jsme se. Období naší společné lásky bylo prozatím nejkrásnějším časovým intervalem v mém životě. Na tu dobu před válkou, v míru vzpomínám velmi často, zvláště když mám psát dopisy domů a nevím, jak začít. Než jsme se začali mít rádi a chovat k sobě navzájem něžné city. Připadal jsem si, jako prokletý tvor s půlkou srdce, duše, mozku a vůbec všech orgánů. Poloviční člověk. Pak přišla ona a doplnila láskyplně mé mezery. Láska moje. když jsem se naposledy loučili, mám dojem, že tomu bylo před třemi měsíci, mi slibovala, že počká, jako zatím čekala na tři dlouhé roky. Před týdnem mi ale přišel od ní dopis, který vše dočista změnil. Nosím ho pořád u sebe v kapse kabátu, a když si na ní vzpomenu, vyndám ho a přečtu si ho. Počkej, ukážu ti ho. Zašátral jsem v kapse a vytáhl několikrát přehnutý papír – dopis. Tady ho máš, podívej se:

Můj drahý,

Poznali jsme se tak jednoduchým způsobem, až je to k neuvěření. Vše se tak rychle sehrálo. Přišlo mi, jako bych mrkla a nejednou

se mi změnil život. Po všem tom trápením, které mě každým dnem pronásledovalo, se stal zázrak. Po silném zoufalství mě zavalila hromada štěstí. Každé ráno jsem se probouzela s úsměvem na tváři a to bylo jen díky tobě. Když jsi naposledy nasedl do vlaku, byla jsem smutná a nutilo mě to přemýšlet o naší budoucnosti. Mozek mi říkal, že tě i přes tvé doposavadní štěstí zabíjí, ale srdíčko mi šeptalo, že určitě ne. Vlak odjížděl, a i když se mi chtělo brečet, úsměv mi z tváře nezmizel a jen jsem tak ladně zamávala a pozorovala tě, než si se vytratil úplně z dohledu. Byl jsi pryč. Hlavu jsem měla plnou myšlenek o nás dvou, přestože jsem se snažila myslet na něco jiného, nešlo to. Prostě ne. Mé chování k nastalým situacím ti neumím vysvětlit.Nevím. Nějak to vyplynulo, zničeho nic. Je mi to hrozně líto. Před měsícem jsem se zasnoubila s Ottou Füsllerem, vdovcem a majitelem řeznictví na náměstí u nás ve městě. Za měsíc máme svatbu v kostele sv. Gotharda. Ještě jednou se ti omlouvám. Už nedokážu žít v tom neustálém strachu z toho, že by ses ke mně vrátil v rakvi. Promiň. Možná ti své chování a jednání budu schopná vysvětlit až se vrátíš, ale určitě mi neporozumíš. Ať tě bůh provází a ochraňuje.

Tvoje M.

Vím, zradila mě a do mého srdce zabodla dýku napuštěnou jedem a ranila mě, nabrnkla si tlustý týlový prase, a zabila mi snad můj jediný smysl života, ale i přesto jsem jí odpustil. Co by taky po válce dělala s lidskou troskou, lekající se zvonku tramvaje, a několik hodin apaticky hledící na jedno a totéž místo. Přeji jí to. Ať se má hlavně šťastně a dobře. A ať žije! Únava z nenadálého přemýšlení a zpovídání mě píchala ostrým sklem do všech částí těla. Nemilosrdně. Podzim roztáhl po krajině větry silné a kruté s vražednými úmysly. Místo listí poletujících ze stromů, poletovali, po hřmění salv, vzduchem žížaly a brouci a všichni podzemní obyvatelé této francouzské země. Smrt si nevybírá.

„Přemýšlel jsi někdy o válce, Jeane?“ Já poslední dobou hodně. Došel jsem k tomu, že má, jako většina různých věcí, událostí atd. určité plusy a mínusy. Například: Díky válce se člověk naučí pít, kouřit a užívat si stažení do týlu, jako by to mělo být úplně poslední, co zažijeme ve svém životě. Jakýkoliv konflikt krade mladí a mění společnost, očišťuje ji od těch dobrých chlapů a zůstávají

svině, kterým se kulky vyhýbají. Pod helmou se rychle vytratí dětské tvářičky a nahradí je ostře řezané rysy zkušených dospělých. Před očima se mi objevily mžitky a já upadal do černočerné temnoty. Po chvilce jsem už nic necítil, spal jsem a dřímal. Ve snu mě pronásledovaly tíživé otázky a divné obrazy. Mám právo zapomenout? Na všechny ty hrůzy. Na všechny kamarády – padlé. Je tohle trest hodný boha? Nezapomenout. Nést si vzpomínky, jako Ježíš svůj kříž na Golgotu. A nepodívat se dozadu ani do stran, jen hledět kupředu do budoucnosti, s hlavou plnou nekonečných otázek a vynořujících se obrazů utrpení, na ta krveprolití páchnoucí olovem. Budoucnost na nás čeká, na některé. Minulost všem těm neživým postaví stamiliony bílých plastikových křížů, ty budou lemovat evropské silnice a cesty místo alejí vzrostlých stromů. Všude kolem budou znít vzlyky hluchých, němých, amputovaných, zmrzačených, psychicky raněných a jména mrtvých ke smutku budou vytesaná na mramorových pomnících. Ale to je budoucnost, plná viny. Důležité je, co je teď? Přítomnost. Smrtící. Probral jsem se ze snění, ale stále v takové malátnosti mě pokrýval slet nejasných odrazů. Jsem přízrak, bílý duch, uprostřed pozornosti celého světa. Hrdina je ten, kdo položí život za vlast. Odevzdaně a rád. Tak nás to učili ve škole. Když je prý voják se smrtí smířený, umírá lehce. Květina bez vody uschne. Orchestr hraje Osudovou, před prázdným hledištěm. Diváci odešli zpátky do hrobu. Navždy, už nevstanou. Nemají proč, v labyrintu dveří se ztratili, v tunelu špatně odbočili, nemají směr a cíl. Stejně jako já. Nemám cíl života. Měl jsem dívku, domov, kamarády. Už nic z toho nemám, rozplynulo se to v prach utopený v Dunaji. Chtěl jsem přežít válku, ale ta nikdy neskončí. Jakou život má cenu? Žádnou. Proč, pane, proč jsi to způsobil? Válka je hrozná, ale mír bude ještě horší. Jako omámený a zpitý jsem si připadal, než to vše dočista zmizelo. Zívnul jsem a zpod kabátu jsem vytáhl tabatěrku, z níž jsem vyndal cigaretu, kterou jsem si zapálil. Sladký a příjemný kouř mi ihned zaplnil plíce. Tak a mysli. Nic proti tobě, Jeane, ale ty jsi už mrtvý, v jiné lepší zemi a já se musím dostat k mým liniím. Rád bych tu zůstal s tebou, věř mi, ale nemůžu.

Poté co jsem se rozloučil se svým společníkem, začal jsem s jasnou myslí přemýšlet o tom, jak se odsud dostanu k našim. Nejdřív musím zjistit, kde jsem, a kde jsou naši. Opakoval jsem si neustále v duchu. Pomalu jsem vytáhl hlavu z jedné strany kráteru, velmi opatrně a zlehka, a rozhlédl se po okolí. Tento postup jsem opakoval

ještě třikrát, abych získal třistašedesátistupňový rozhled. Na všech stranách se mi, ale naskytl skoro stejný obraz. Desítky prohlubní, tisíce ostnatých drátů, zvrásněná a vrásčitá zem atd. A teď k sakru kudy? promítalo se mi v hlavě. Ani za mák jsem si nemohl vzpomenout, jak jsem se sem dostal. No, chlape, tak pade na pade. Buď vyběhneš správným směrem, a bude to v pohodě, nebo špatným směrem a bude to v prdeli. Chvíli jsem nad řešením, tohoto problému přemýšlel, ale pak jsem znenadání vylezl ze svého krytu a rozeběhl se směrem, který jsem si vybral ve svém podvědomí. Utíkal jsem, seč mi síly stačily, proplétal se mezi ostnatými překážkami a říkal jsem si, to nemůžeš přežít. V mém mozku vířila bouře mohutnými blesky a hromy, kroupy bušily do zdravého rozumu. Úzkost a strach mě bičovaly k větší rychlosti, zvlášť když jsem za sebou uslyšel padat granáty. Obava a nervozita mi hryzali poslední zbytky naděje mé záchrany. Jak jsem se blížil k našim, tedy spíše k našim domnělým, zákopům začal jsem vykřikovat: ,,Freunde, nicht schießen. Ich bin Deutsche.“ Ani nevím, proč jsem s tím začal, asi jsem věřil, že mě to ochrání před kulkami. Po chvilce z té strany, k níž jsem se upíral, zaštěkal kulomet. Celým tělem, zvláště hrudníkem, mě projela silná bolest, způsobená teplým olovem. Nejdřív jsem klesl na kolena s výrazem, který tomu ještě nemohl uvěřit, pak jsem se sesunul na zem s tváří, jež už byla srovnána se smrtí. Cítil jsem, jak ze mě pomalu odchází život. V blátě jsem se loučil s kamarády, s rodiči, se světem a s válkou. Navždy sbohem. Jenom by mě zajímalo, až krysy ohlodají mé kosti, až hlína mě přikryje, co napíšou velitelé mým rodičům. Nezvěstný, nejspíš mrtvý, hrdinsky padl, nebo snad jen ubohé položil to nejcennější, co měl za vlast. Oči mi ztěžkly, únavou jsem je zavřel. Krev mi obarvila uniformu. Pleť zbledla. Za pár vteřin jsem zemřel s úsměvem ve tváři.

Byl krásný podzimní den 2. listopadu, roku 1918, čtvrtého roku války. Na polích Francie, kdesi u Artois, odpočívalo a čekalo v zákopech tisíce vojáků, na další rozkaz k útoku, aniž by kterýkoliv z nich tušil, co se právě odehrálo v ZEMI NIKOHO.

Viktorie Stašová

Už dlouho

Robotický hlas ženy mě probudí. Kolem mě ubíhá krajina, kterou sice zprvu nemůžu poznat, ale o které si nakonec uvědomím, že je to ta, již jsem před dvěma měsíci nechala za sebou. Postavím se a rychle vyzvednu svůj batoh z prostor nad sedadly, abych nikomu v uličce nepřekážela.

Neviděla jsem ji skoro dva měsíce, a tak mě překvapí, že z původních dlouhých medových vlasů věčně smotaných do povislého uzlu je najednou mikádo tak tmavě hnědé, že by člověk nepoznal rozdíl mezi touto barvou a hnědými odstíny mahagonového dřeva, kterými hraje náš jídelní stůl. Jaká ironie to je, že já – ve snaze aspoň na nějakou dobu zapomenout na toho, koho mi mé zlaté vlasy tak připomínaly – jsem si sama při výjimečně vydařeném pokusu doma přebarvila vlasy na kaštanovou. Chvíli na sebe jen tak koukáme, pak mi dá pusu a v tichosti se odebereme k našemu autu.

Ani nevím, jestli ticho, které vyplňuje vůz během cesty domů, je tíživé nebo povznášející. Ticho znamená zbabělost, spoustu nevyřčených věcí, které se touží vydrat na povrch, ale ani jedna z nás nemá dost sil na to, aby začala jako první. Ticho je ale taky absence všech těch slov, která mě donutila se k němu vůbec uchýlit.

„Kdybys viděla Lenu. Jak chodí krásně narovnaná, a to nic nedělá! Ty máš hrb jak velbloud, to si říkáš tanečnice?“

„Jak ses mohla zase zaseknout na prvním příkladu, když jsem ti tisíckrát říkala, že bys neměla...“

„...už dlouho jsi mě takhle nezklamala...“

„Probůh, ty už zase spíš? Koukej vstávat, nic nestihneš, akorát tak...“

„...A co si jako myslíš, že mám teď říct učitelce? Že slečna nepůjde do školy, protože má nějakou depresi? Kterou jí ani nikdo nediagnostikoval?“

Trhnu s sebou a štípnu se. Abych zůstala v přítomném okamžiku a nedostávala se do míst, ve kterých jsem už jednou byla. Podívám se do očí, které mě starostlivě sledují; asi jsem chudáka mamku svým škubnutím mírně vyděsila. Uklidním ji a když už jsem u toho,

vyřídím jí pozdravy od babičky. Jenom kývne, řekne, že jí musí taky zavolat, a odvrátí svou pozornost k rozbité silnici.

Krátkou chvíli po tom, co se dostaneme domů, se mě zeptá, jestli mám něco do pračky. Z kuchyně, kde vybaluju domácí vajíčka od babiččiných slepiček Nory, Kamilky, Marty a Drahušky, na mamku houknu, že už jsem pračku hned po příchodu pustila i s tím, co u ní ona sama měla připravené, tak ať si nedělá starosti. Odpovědí mi je ticho, a tak dál nic neříkám, jen douklidím pár mrkví a zářivě zelený salát. Do srdce mě bodne osten, když mi dojde, že k mým sedmnáctým narozeninám neřekla ani muk. Poslední naše konverzace se nenesla zrovna v přátelském duchu – poté, co se mi snažila dovolat a vyřešit dovoz zapomenutých učebnic na matiku, už jsem dál nemohla. Byl to ten špendlík a balonek mých nervů, který se postupně naplňoval celý život, najednou ztratil napnutý gumový povrch a veškeré strasti, které se pod ním za necelých sedmnáct let nahromadily jako voda, držely u sebe a odmítaly se vypařit, se najednou rozlétly všude kolem. Už jsem nedokázala dál snášet její touhu mít dokonalou dceru, která se ladně nosí, jejíž řeč je mrštná a bystrá, které jsou vlastnosti jako lenost či hamižnost naprosto cizí, jejímuž důvtipu a inteligenci se jen tak nikdo nevyrovná a jejíž přehled o světě by si přál za svůj pokládat leckdo. Vysvětlila jsem jí, že když mi teď ty dva měsíce nedá klid, tak je dost možné, že už brzo z dcery bude jen sesypaná hromádka. Troska.

Zpětně jsem často přemýšlela nad tím, jestli jsem to tenkrát nepřehnala a nebyla ostřejší, než bylo potřeba. Smutné myšlenky ale pokaždé rychle odpluly, když mě babička zavolala, abych šla otrhat jablka, že se pod jejich vahou větve doslova ohýbají.

Zase zasněná a myšlenkami miliony světelných let od přítomné situace vejdu do pokoje a už už s sebou chci hodit na postel, když si všimnu flash disku, který tam jen tak leží, s mým jménem a sedmnáctkou na lístku vedle. Netrvá to ani minutu a už se na laptopu přede mnou otevírá video; v jednu chvíli jen černobílá obrazovka s obrázkem buráku a naznačeným tlukotem srdce. Pak mini já, jak běhám po hřišti s plyšovou sovičkou v ruce. Moje domácí vaření, které by i s označením ‚nepoživatelné‘ bylo dost přeceněné. Já ve volné sukýnce, jak tančím své první představení. Mámina hrdost, když jsem vyhrála krajské kolo olympiády ze zeměpisu. Sleduju záběr po záběru, až to najednou nejde. Nevidím nic. Mám rozmazáno. Sleduju řehtající se já, jak namalovalo mamce tak bizarní

make-up, že by se za něj sama duha nemusela stydět. Kápne první slza. Zanedlouho druhá, pátá, devátá. A ještě zahlédnu sebe pištící radostí a objímající mámu poté, co jsem zjistila, že mě přijali na gympl, který jsme si obě vysnily.

Nevím, jestli jsem afektovaná ještě z těch záběrů, ale zvednu se. Přes chodbu sotva doklopýtám, na schodech s sebou majznu; obývák ale dobudu. Vidím mamku, jak kouká na to samé, ale na telefonu. Připlácám se k ní jako malé dítě. A ona mě obejme. A poprvé za život slyším, jak popotahuje. Neslyším mluvit ji, ale mé srdce naslouchá, jak to její vypráví o vší té bolesti, kterou si za poslední měsíce muselo projít. Jak se jen snažila, abych byla soběstačná. Jaký má strach, že jako matka selhala. Cítím své srdce bít a povídat o tom, že nebylo vděčné za všechnu podporu. Že už toho na něj někdy taky prostě bylo moc. Že má strach, že jako dcera selhalo.

Srdéčka se na sebe podívají a chytnou se za ručky. Jedno zlámané a poslepované ještě víc než to druhé. Už dlouho nebyla spolu, ale přesto vědí, že dohromady jsou silnější.

Ticho se stalo lékem, protože v něm bylo sděleno mnohem víc, než by se kdy dalo říct.

Monika Bicanová

Pomoz mi

„Pomoz mi!" zašeptala se slzami v očích, hledíc mu do očí s prosebným výrazem. „Já... nechci umřít," šeptala téměř neslyšitelně, drtíc jeho kabát v třesoucích se rukách. Vynechával jí hlas a celé tělo se třáslo pod tíhou emocí. Řasenka, kterou dnes měla na očích, se rozpíjela a mísila se slzami, jež padaly po propadlé tváři. Porušený make-up ukázal hluboké modré kruhy pod očima jako následek dlouhých bezesných nocí poslední týden. Kdyby jen při vysilujícím studiu, v němž měla zabořenou hlavu od rána do noci, věděla, že ho možná už nikdy v životě potřebovat nebude. Že se její dětský sen stát se doktorkou v mžiku, lusknutím prstů změní v pouhou iluzi s mizivou šancí na jeho uskutečnění. Slibná kariéra, kterou měla ve svých představách před sebou, se nyní rozsypala z vteřiny na vteřinu jako domeček z karet. Snad by si užívala života více, snad by se bavila více. Kdyby, kdyby…Uplynulo pouhých pár hodin od ranního probuzení v měkké posteli plné polštářů tak moc, že se mezi ně sama skoro nevešla. Pouhých pár hodin od každodenního snídaňového rituálu, kdy si připravila své oblíbené nadýchané palačinky polité javorovým sirupem, které se rozplývaly na jazyku při každém soustu. Pár hodin od rozloučení s velkým chlupatým huskym, který na ni každičký den oddaně čekal, než přijde zpět domů.

„To se přece nemůže stát. Ne mně! Proč mně? Proč já? Proč?!" zoufale křičela s těžkým srdcem plným smutkem, zlostí, zášti vůči ostatním, či vůči sobě. Nevěděla. Nebyla si jistá ve svých pocitech. Kdo za to může? Dotěrné myšlenky poletovaly myslí sem a tam v rychlém toku, nemožno je zastavit. Pod návaly pláče trhavě oddechovala s hlavou stále zabořenou do jeho bledě modré košile, než se mu zhroutila do náručí.

Neznal ji. Neznámá dívka, která mu vběhla s očima napuchlýma od pláče do náručí. On podvědomě omotal své paže kolem jejího pasu.

„Nikdy jsem pro sebe nechtěla hvězdnou budoucnost. Jen si užívat života, mít dobrou práci, splnit si své sny," šeptala skoro až neslyšně. Hlavou ji probíhalo vše, co už možná nikdy nestihne. Mít přátele, rodinu a děti. Prožít život jako ve filmech, naplno. Procestovat svět, alespoň jednou se podívat do velkoměst na záře z billboardů, lamp, ohňostrojů, okusit rušný život na newyorských nebo tokijských ulicích, kráčet ulicí a vyhýbat se chodcům, kteří v denním rušném spěchu míří do práce, či z práce, na schůzku nebo oběd. Stopnout si žlutého taxíka a za všechny našetřené peníze projet celý New York. Ztratit se v labyrintu londýnského metra.

Ochutnat příšerně sladkou makronku od každé možné barvy a příchutě, až nebude chtít vidět sladké nejméně půl roku. Vystoupat na nejvyšší chrám v Thajsku s miliony schodů, zažít ten pocit, kdy má člověk vše jako pod palcem a připadá si jako stvořitel světa. Alespoň jednou se projet na velbloudovi v africké poušti, držet se jeho mohutného hrbu a nechat se kolébat jeho nepravidelnými kroky.

A co teď? Co jí život připravil místo toho?

„Chtěla jsem toho opravdu tolik? Jsem snad tak sobecká?!" vypukla v další vlnu pláče. „Kde je spravedlnost!? Kde!?" svírala modro-bílou košili tak pevně až jí zbělely klouby na prstech.

„Proč mám umřít zrovna já?" poslední slova již zašeptala. Přemítala nad svým životem… Kdo jí ublížil, kdo ji zradil a nikdy nepomohl. Pro kolik lidí byla jen nástrojem k jejich chtíči a pro kolik jen zábavnou loutkou pro pobavení a zahnání nudy z dlouhé chvíle. Co se stane s nimi? Budou žít ještě dlouho pohádkové životy, jak si vysnili, jak jim bylo předurčeno.

Klidný a rozvážný zrak spočinul na malé choulící se osobě na jeho hrudníku. Utěšoval ji a hladil po zádech, aniž by protestoval, či se chtěl od ní vzdálit. Její hrudník se vzdýmal pod návaly usilovného breku. Košili měl zcela promočenou od slaných slz, jež se kutálely jak hrachy zpod víček mladé dívky, která se před několika okamžiky dozvěděla zprávu, na kterou nikdy nebyla připravena. Nikdo by nebyl.

„Slečno, neříká se mi to lehce. Bohužel vám musím oznámit nepříjemnou zprávu. Rentgen ukázal… že máte rakovinu."

Seděli na chladné naleštěné nemocniční podlaze v zapadlé chodbě před dveřmi úschovny. Ručičky náramkových hodinek uka-

zovaly na ciferníku desátou hodinu a chabé zimomřivé světlo linoucí se ze zářivek dozajista potvrzovalo noční hodinu. Oba schoulené v objetí ovíval ledový chlad plížící se úlisně u země. Nikdo z okolí si jich nevšiml jako by byli skryti pod neviditelným pláštěm. Nemocniční pach dezinfekce prostoupila jemná sladká vůně fialek šířící se z košile neznámého. Ve vzduchu se objevilo napětí, které provází každého vstupujícího do nemocnice. Do místa, odkud se lidé vracejí zdrávi, nebo kde jejich cesty naposledy končí. Místo, kde člověk poprvé otevře malá očka a podívá se na svět a své milované rodiče. Avšak také místo, kde člověk naposledy své oči zavře, míře do světa, jenž nikdo jiný zatím znát nemůže. Světa lepšího, radostnějšího, než je ten náš, bez nemocí, bez válek, bez konfliktů.

Hladil slabou dívku po vlnitých kaštanových vlasech. Cítil, jak na jeho tělo pomalu dopadá větší váha, jak dívka pomalu vyčerpáním omdlela. Opatrně ji vzal do náručí jako křehkou panenku a nesl šerou chodbou k nejbližší sedačkám... Za sebou nechal jen mrazivé nic.

„Slečno?! Slečno, slyšíte mě? Jste v pořádku?" Na dívčino rameno dopadla vrásčitá ruka postaršího pána, který se pozastavil při své cestě do nemocniční kantýny nad osobou krčící se na plastových sedačkách v rohu místnosti. Trvalo pár zlomků sekundy, než pootevřela napuchlá víčka a promnula si oči. „Kde to jsem?" Protáhla rozbolavělé a rozlámané tělo. V pravé noze se začalo ozývat nepříjemné mravenčení způsobené prapodivnou pózou, v níž usnula. „Není vám něco? Mám zavolat doktora?" Strachoval se dále stařík, jenž se podpíral o dřevěnou vyřezávanou hůl a snažil se udržet rovnováhu, aby nepřepadával na levou stranu. Pravou rukou si projela zacuchané vlasy smáčené slzami i potem. Odhrnula si slepené pramínky vlasů z obličeje, načež záporně zavrtěla hlavou. „Ne..." odmlčela se a hlasitě povzdechla. „Žádný doktor mi nepomůže, pouze zázrak..." Sklonila zrak, když stařík odešel.

„Co se včera stalo? Jakto, že jsem zde?"

Přehrávala si včerejší události, avšak nemohla dostat odpověď na to, co se dělo.

Uběhlo pár nekonečných hodin, jež strávila po nemocničních ordinacích, rentgenech, promluvách s doktory o dalším postupu léčby. Duchem však byla nepřítomna. Hleděla prázdnýma skleněnýma očima před sebe a nechala plynout řeči doktorů kolem sebe.

Nezáleželo jí již na ničem. Rezignovala ještě dřív, než se začala bránit a bojovat.

„Máte nějaké příbuzné? Máme je zavolat?" zeptal se mladý doktor v příliš velkém bílém plášti, jehož rukávy byly dvakrát delší než by potřeboval. „Rodinu?"

Dívka zatřásla nesouhlasně hlavou.

„Proč bych měla bojovat? Nemá to cenu," vtíravé myšlenky ji kolovaly v hlavě. Procházela kolem dveří s nápisem „Únikový východ", když ji napadla příšerná myšlenka. Opatrně vzala za kovovou kliku a proklouzla dovnitř.

Schodiště nebylo nijak hlídané, a proto zabralo jen pár sekund, než ho vyběhla a dostala se k mohutným bezpečnostním dveřím vedoucím na střechu nemocnice. Zhluboka oddechovala snažíc se popadnout dech, podepřela se o stehna v předklonu. „Na co čekáš? Otevři," řekla si v duchu a bez váhání popadla těžkou páku a vší silou a celou vahou svého těla zatlačila naráz proti oněm dveřím. Hlasité zaskřípání vystřídalo ještě hlasitější pískání bezpečnostního zámku, jakmile se jí podařilo otevřít dveře alespoň tak, aby vytvořila malou škvírku, jíž se její hubená postava lehce protáhla do mrazivého počasí. Teplota večer klesla strmě dolů, až se na venkovních teploměrech červený líh posunul k nule. Na kovovém zábradlí se objevila jemná jinovatka. V lehké nemocniční košilce vstoupila do chladu, který obalil její tělo a sevřel jako ledovou kazajku. Na kostnatých rukou jí vyskočila husí kůže a hlavu polil studený pot. Bosky kráčela po namrzlém betonu rozhlížejíc se po prostorné střeše obehnané ze všech stran černě natřeným kovovým zábradlím. Své mrazem zarudlé ruce a již necitlivé prsty položila na kus zábradlí a v mžiku se ladně přehoupla přes jeho okraj, až spočinula na samém okraji střechy. Rozhlížela se po městě, jež bylo v tuto noční hodinu zcela jiné, než jak ho znala při cestě do školy, na nákup nebo do knihovny. Všechen denní ruch a netrpělivý spěch lidí byl ta tam. Místo shonu se ulice skoro vyprázdnily a pouze sem tam se ze vzdálených tmavých uliček ozývalo psí štěkání. Takový pohled ještě nikdy neviděla. Cítila se svobodně a nesvázaná všemi pozemskými pravidly, které platí tam dole. Pro lidi pod ní... Na chvíli se dokázala oprostit od neustálého závodu za dokonalostí, penězi a bohatstvím. Zapomněla na tíživé nároky ostatních, jež od ní vyžadují 100% píli a soustředění.

„Jak kouzelně vypadá vše, když člověku nezbývá příliš času," vydechla a z úst ji vyšel malý obláček páry vznášející se k nebi. I přes obvyklou smogovou zátěž z továren, elektrárny a výfuků z aut se na obloze přesto objevily malé zářivé hvězdy, které svítily v tento večer jasněji než jindy. Svítily jinak, než je vídala ve filmech, v televizi či na internetu. Zdálo se jako by k ní promlouvaly s neskutečnou vlídností a matčiným hlasem šeptaly: „Pojď mezi nás. Tady ti bude dobře. Budeš se na svět dívat jako teď s údivem a radostí v duši. Stejně tak, jako když hledíš na nádherný obraz, jenž tě naplno pohltí. Na co čekáš, pojď k nám, Ellie." To šeptaly medovým hláskem a zároveň se přibližovaly k nemocniční střeše. Ellie natáhla zmodralou ruku k nebi, aby se ho mohla dotknout. S očima dokořán otevřenýma hleděla do měsíčního světla bez mrknutí, jako na svatý obrázek. Její ledové tělo se začala samovolně pohybovat a naklánět nad okraj střechy. Sevření levé ruky na zábradlí začalo pomalu ochabovat. Při pohledu na jednu z nejzářivějších hvězd na obloze se jí hluboko, kdesi v hlavě, vynořila dávná a skoro již zapomenutá vzpomínka na rané dětství. Sedávala se svou babičkou na zápraží v přítmí a pozorovaly hvězdy. Starší dáma s životem, který se s ní nemazlil a zanechal na jejím obličeji značné a hluboké vrásky, byla i přesto vždy elegantní a moudrá stařenka s prošedivělými a prořídlými vlasy stočenými do úhledného drdolu. Třesoucíma rukama ukazovala na zářící světla v nekonečné dáli a s nadšením povídala o každém z nich své smyšlené příběhy. Každá hvězdička, i když byla sebemenší a pro kdekoho bezvýznamná a nezajímavá, se v jejích slovech proměnila v nebeskou královnu. Každý letní večer, kdy hvězdy pozorovaly, byl věnován jedné z nich. Příběhy se za ta léta nikdy neopakovaly, vždy byly originální, a to svým osobitým způsobem.

Ellie milovala stařenčino vyprávění, u kterého společně popíjely teplé kakao a ujídaly mandlové sušenky. „Ellie, někde tam nahoře je krásná hvězda, hvězda, na níž je všeho dostatek a nikdo nestrádá. Tam se mají lidé dobře, velmi dobře. Dokonce i lépe než my tady, na Zemi."

„Babičko, a proč se tam tedy nevydáme? My se přece nemáme tak dobře. Maminka brečela a říkala, že musíme bydlet s tebou, protože nemáme peníze. Už nemůžu mít svůj vlastní pokoj. Babičko, pojď. Poletíme tam!"

Stařenka svraštila čelo. „Holčičko, ten svět, o kterém ti povídám je daleko. Tak daleko, že je tam jen jedna cesta a žádná nazpátek. Každý člověk pozná, kdy je čas odejít. Ale ty," rozklepanou rukou

chytila mladou dívku a se slzami v bledě modrých očích se na ni podívala, „ty toho máš ještě spoustu před sebou, a dokážeš takové věci, že se o tom nikomu nikdy nesnilo. A až se budeš dívat na hvězdy, budeš vědět, že jsem tam v dálce a myslím na tebe. Sleduji tě a hlídám tě. A nikdy nedovolím, aby se ti cokoliv stalo. Navždy ti budu nablízku..."

„Babičko, ty pláčeš?"

Náhlým trhnutím se probudila z transu a prudce se nahnula dozadu, až narazila zády na tvrdé zábradlí a rukama nemotorně šmátrala po záchranném bodu.

Přitisknutá na ledovém zábradlí se staženou hrudí mělce oddechovala, když pohlédla na prázdnou ulici pod ní. Z té výšky se jí mírně zatočila hlava, až křečovitě sevřela víčka k sobě a pevně se chytla zábradlí. Cítila, jak jí pomalu ochabují končetiny a vytrácí se jí cit v konečcích prstů.

„Z pohledu odtud se to zdá vyšší, nemám pravdu?" Do ticha vyplněného příležitostným troubením aut vstoupil nakřáplým hlasem mladý mužský hlas. A za ním z temného stínu vystoupila hubená postava v nemocniční košili stejné jako Ellie. Ve vzduchu se nyní vznášela jemná vůně fialek. Osoba šla pomalu, jakoby si dávala na čas a vyčkávala. Těžkými kroky, jež se stále přibližovaly, odhaloval pod světlem z ubohého problikávajícího nemocničního osvětlení své kostnaté ruce poseté fialovými modřinami od zápěstí až k samotným pažím. Slabé ruce vypadaly, že se rozpadnou, stejně jako celé stvoření stojící bosky před Ellie. I přes chladný vítr bičující každou část jeho těla, stál na místě bez jediného záškubu, jakoby necítil chlad. Jakoby ten chlad vycházel z něj samotného.

„Kdo jsi?" Ellie skenovala vyděšeným pohledem na bledé pihaté tváři neznámého každý jeho pohyb a mimiku v obličeji. Avšak nedokázala identifikovat byť jediný náznak jakékoliv emoce. Jeho bělostné rty byly pevně semknuté k sobě v rovné přímce.

Cizinec mlčel jako hrob a za celou dobu se ani nepohnul z místa. Jen jeho kudrnaté kaštanové pramínky se pohybovaly s poryvy větru a zakrývaly jemnou kůži, bílou jako papír. Cítila se nejistě, v nitru panikařila.

Nezná ho, ani se nepředstavil? Přišel mě zastavit? Nebo naopak? Je to pacient či přízrak? Blouzním či ne?

„Co, co tady děláš?“

„Jsi snad jediná, která má právo jít sem?” odsekl nepřístupným tónem.

„Ne,“ odtušila zmateně Ellie, trochu vystrašená náhlou změnou v cizincově chování. I když se z této divné konverzace uvnitř třásla ještě více než navenek její tělo z chladu, který prostupoval celým jejím tělem, pokračovala v otázkách kvůli neukojitelné touze dozvědět se více o mladíkovi. Jeho vzhled napovídal, že patří mezi její vrstevníky, tedy kolem 18 - 19 lety. Pronásledoval mě? Či jsem snad paranoidní?

S otázkou v očích vzhlédla od země na místo, kde se cizinec nacházel. Zděsila se, když bylo místo prázdné a jeho modrá košile se ztratila z dohledu. V tu chvíli nastalo naprosté ticho, že slyšela svůj vlastní splašený dech a rychle bijící srdce rozrušené z neobvyklé návštěvy.

„Na co čekáš? Skoč!” Z čista jasna se po jejím levém boku objevil onen neznámý jako duch bez povšimnutí. Jeho blízká přítomnost ji vyděsila natolik, až klopýtla k okraji střechy. Ze šoku se pustila zábradlí a zády padala do nicoty pod ní. Bez opory se propadala do hluboké propasti a nezmohla se ani na výkřik. Jen vyděšený výraz plný strachu hleděl na jeho němá chladná ústa a do vyhaslých očí bez náznaku soucitu. Snažila se křičet, chtěla pomoc..., natahovala ruku jen, aby se čehokoli zachytila... Chtěla se ho chytit, ale on jen stál. Stál na místě a nepohnul ani prstem, nemrkl ani nepromluvil. Bez lítosti se díval, jak padá dolů...

Takový konec? To jsem nechtěla. Já, já mám přece více času. Není můj čas. Promiň mi to, babičko. Zahodila jsem svůj život příliš rychle. Nebojovala jsem, jen rezignovala. Probíhalo v její hlavě, když hleděla smrti do tváře. Co ji čeká na druhé straně?

Po tvářích jí tekly slzy a štípaly do obličeje. Vrchol střechy se začal vzdalovat a s ním i mládenec, který na ni shora shlížel s ledovým klidem.

Ten únorový večer zhasl jeden mladý život. Bezvládné tělo dívky letělo volným pádem rychle k zemi. Míjelo všech osm pater nemocnice - všechna rozsvícená i zhasnutá okna. Malé děti spokojeně spící v malých nemocničních postýlkách s barevným povlečením a plyšákem po pravém boku, stařenky s brýlemi na čtení pro-

hlížející si tlusté knihy a časopisy i sestřičky v uniformách pečující o pacienty jak nejlépe umí...

Zavřela oči a poslední slza dopadla na její tvář... Nechtěla zemřít... Avšak osud to tak chtěl. Nechala se unášet vzduchem a čekala, až přijde tvrdý pád...

Nastalo slunečné ráno a město se začalo pomalu probouzet. S denním světlem zapomnělo na vše, co se stalo za svitu měsíce a žilo dál rušným životem. I nemocnice během dne ožila. Dvě sestřičky v bílých uniformách procházely chodbou a probíraly události minulé noci. „Myslíš, že to byl jen planý poplach?"

„Nikoho nenašli. Kdo by také co dělal na střeše v takové zimě?"

„Pravda," odvětila mladší ze sester a na chvíli se zastavila a zhluboka se nadechla. „Necítíš tady fialky?"

Vůně sílila směrem k pokoji číslo 8, kde ležela mladá dívka s bledým obličejem. Dívka, která se rozhodla bojovat a nadále žít... Ellie.

Próza 20 – 24 let

Jáchym Balaš

...

Pro finančníka Petra Fischenbrennera to bylo celé velmi choulostivé. Slíbené transakce nepřicházely tak, jak by měly, a ještě ke všemu teď musel nasednout na vlak do Českých Budějovic, kde jej čekala další z řady schůzek – tentokrát s ředitelem jednoho významného koncernu, který nebyl spokojen se službami společnosti, již Fischenbrenner reprezentoval. Vystoupil před Hlavním nádražím, natáhl si roušku a připravil lejstro, pomocí něhož byl s to překročit hranice okresu Praha. Zpoždění neměl – ještě asi pět minut času; koupil si kávu a pohodlně se usadil v poloprázdném rychlíku, co ho měl do dvou hodin přepravit na vzdálenost asi sto šedesáti kilometrů.

„Vskutku rychlík," pomyslel si a otevřel Mladou frontu DNES. Po několika článcích o rostoucích problémech při převážení pacientů z jedné jednotky intenzivní péče na jinou si uvědomil, že má svých problémů dost a že více než premiérův absurdní vytýkací dopis ministru zdravotnictví ho tíží hrozba, že by takový dopis mohl jeho nadřízený po dnešním jednání adresovat jemu. Noviny odložil a při srkání kávy pozoroval svůj odraz ve skle. Byl stále ještě k světu, nebo mu to alespoň tak přišlo. Když se to ještě mohlo, chodil do posilovny a budoval tam své tělo a ego. Vždycky jedl zdravě. Trpělivě si začesával ustupující vlasy, aby každý rok vypadal stejně dobře jako v roce předchozím. V poslední době si navykl jezdit ještě před snídaní na kole. To neschraňoval ve sklepě, ale – aby mu ho nikdo neukradl – ve svém břevnovském bytě. V něm bydlel s kolem sám; na dámskou návštěvu si ostatně nepamatoval od svých studentských let. Uklidňoval se úvahou, že fakt, že si na ni nevzpomíná, ještě neznamená, že od té doby vůbec žádná nebyla.

Vlak vyjel z vinohradských tunelů a dal se doleva. Okna nově opravených domů okolo náměstí Bratří Synků se leskla v odpoledním světle. Obloha nad nimi byla bez mraků, ani letadla nelétala, takže kam až člověk dohlédl, táhla se kýčovitá modř. Doháněli příměstský vlak do Benešova. Přes odrazy slunce od skla do vagonů jedoucích na vedlejší koleji moc neviděl, ale bylo v nich určitě stejně

prázdno jako tady a jako v podstatě všude, kde trávil svůj čas. Cítil se osamělý: svět se kolem něj míhal nezaujat jeho existencí, jeho sny a jeho touhami. Občas zašel do baru, snažil se nějaké krásce koupit pití, ale po krátkém hovoru mu došlo, že je buďto moc mladá, moc stará, moc vzdělaná nebo moc hloupá. Velmi často kombinace vícera z toho. V mnohých z nich viděl tolik chyb, že mu kolikrát přišlo, že nejsou nic než zhmotněním jeho strachů a odrazem jeho obav.

Rychlost obou vlaků se ustálila na stejné hodnotě. Jely, jako by se vzájemně zrcadlily, opakovaly po sobě každý pohyb. Ačkoliv rozdílných délek, cílů a charakterů, byly na sebe navázány a držely se, projíždějíce pod Vršovicemi, za ruce. Fischenbrenner vyhlédl z okna. Naproti němu v benešovském vlaku seděla mladá dáma ve světlém tričku a tmavých zaoblených brýlích na svém krásném obličeji. Měla uvázaný drdol a četla knihu. Nevytrhlo ho to z jeho obchodní odtažitosti. Vyklonil se zpoza okna, odložil kávu a cestující na vedlejší koleji si nenápadně prohlížel. Hlavu měla nakloněnou mírně k němu, ale nedívala se na něj, nýbrž do malé rudé knížky. Její prst se dotkl jejího rtu. Měla růžově namalované nehty. Nebyla to ale urážlivá růžová, kvůli níž některé jiné vypadají jako prostitutky, měla pastelový odstín a nepozorný člověk by si ani vlastně nemusel všimnout, že si s něčím takovým, jako je malování nehtů, dala práci. Pootevřela ústa, špičku prstu navlhčila jazykem a otočila stránku. Petr Fischenbrenner zatnul zuby a polkl, protože měl ale na nose roušku, nebylo zvenku nic znát. Celé tělo jakoby mu ztuhlo a ztěžklo, na rychlost dýchání to ale mělo pramalý vliv. Strnule několik sekund pozoroval svůj odraz ve skle. Bylo mu jasné, že pokud chce upoutat její pozornost, bude to muset udělat první, protože kdyby vzhlédla a viděla, jak ji hypnotizuje pohledem, byla by jistě ráda, že je v jiném vlaku. Ale chce vůbec, aby si ho všimla? Není lepší si užít tohoto momentu a zahodit už tak stejně pramalou šanci, že by z ní vymámil alespoň úsměv, v lepším případě pozdrav? Nikoho vlastně nechce, ne. Nikoho nepotřebuje. Je sám, šťastně sám. Ne.

Pootočil hlavu ve směru jízdy, aby bylo každému jasné, že se na ni nekouká. Upřeně hleděl dopředu, myšlenky mu pluly někde úplně jinde než mezi nervozitou a strachem z nadcházejícího obchodního jednání. Co asi čte, kde asi bydlí – ne! Ty peníze je možno použít i na jiné věci, než je placení dani z nemovitosti... Přepíšete-li to na

své děti, můžete se z toho celého vyvlíknout nebo tenhle problém minimálně odsunout na několik let, až se zase bude měnit zákon... Ne, žaloba nehrozí, pokud to stihnete do 30. října... Navrhněme to tedy ustanovit na dvacet procent, protože... protože... protože… Jak se asi jmenuje, kde studuje? Je to zjevně studentka, čte. To lidi v produktivním věku přece jen tak nedělají. Na to nemají čas, užírat se imaginárními obrazy, které se skutečným životem nemají nic společného; opovrhuji čtením ve volném čase, protože dospělý a peníze vydělávající člověk nemůže nechat myšlenky se jen tak bezcílně toulat. Kniha přece skončí a pak si z toho člověk stejně neodnese nic... Ale ona je studentka, ti toho vždycky musí přečíst spoustu najednou. À propos produktivní věk: je možné si v při mém stáří něco začít, stát se otcem, rodičem? Když by bylo dítěti pětadvacet, já bych byl na prahu důchodu... Proboha...

Otočil hlavu zpět ve stejný moment, kdy vzhlédla. Mírně svůj trup odtáhl od skla, zvedl obočí, snad se i lekl. Zvedl ale rychle ruku a zamával jí. Ona se pod rouškou zjevně pousmála, pobaveně vykulila oči a zamávala zpět. Dívali se na sebe. Viděl jasně, že má hnědé oči. Ona si možná všimla, že on má modré. Protože nevěděl, co má dělat, pokrčil rameny a rozhlédl se kolem sebe. Prstem ukázal na její knihu, tázavě se podíval a s lehkostí hodnou zkušeného mima naznačil, aby mu ukázala, co čte. Nejistě se podívala na Labyrint světa a zvedla jej. Pochopitelně, že je to Komenský. Fischenbrenner pokývl důstojně a uvážlivě hlavou, aby dokázal respekt před volbou takovéhoto kusu. Zvedl noviny a opět nevinně pokrčil rameny – žena čtoucí Jana Amose skromnost jistě ocení. Ona se zasmála a pobaveně hnula hlavou směrem od něj; v jeho očích to bylo pozvání – jako by jej zvala k sobě do kupé, k sobě domů, do své duše, aby spolu mohli jít na večeři, na Břevnov, na radnici, do porodnice; aby spolu mohli být navždy.

Podrbal se za uchem a nahmatal gumičku od roušky, vyvlékl ji zpoza ucha a gestem vyzval, aby udělala to samé. Zdráhala se. V kupé nikdo nebyl, a proto rozpřáhl ruce, rozhlédl se, zavrtěl hlavou a naznačil: „Nikdo tu není!“ Tahle situace jí byla zjevně nepříjemná. Pomalu se na ni musí. Roušku si tedy sundal jako první. Ona se jemně nahrbila, sklopila hlavu a on viděl její s péčí sčesané vlasy, drdůlek, obrysy jejích lícních kostí, její ramena. Byla jako mramorová socha bezejmenné bohyně, kterou kdysi viděl v Louvru. Dívčin dlouhý ukazováček dopadl na její spánek a za pomoci palce si ele-

gantně sundala roušku tak, aby se jí nedotkla. Byla dokonalá. Pravý koutek dívčiných úst se jemně nadzvedl, snad jej něco zevnitř postrčilo, a její oči se smály. Koukal na ni. Pozoroval celou její postavu, nechával na sebe působit fakt, že je to ona, co se na něj kouká, že je to ona, co s ním možná flirtuje. Unášel se na vlnách krásy jejího těla, její postavy, faktu, že četla, že je inteligentní, že má smysl pro trochu vpravdě zakázaného žertu. V ne moc velkém výstřihu jejího trička nepřehlédl náznaky klíčních kostí. Mohl si jen představovat, co je dál. Toužil se jí dotknout. Toužil s ní jet ve stejném vlaku, na stejné koleji, stejnou cestou, ve stejném vagonu, ve stejném kupé. Toužil být už navždy jenom a jenom s ní, objímat ji při teplých letních večerech na pikniku v Riegrových sadech, budit se vedle ní ve své nádherné ložnici a tam se pak na ni usmívat, jít s ní do parku na zmrzlinu a pak někam na oběd a desert, tahat se vzájemně po potemnělých pražských ulicích a uličkách, chvíli ona jeho, chvíli on ji; držet její ruku, nechat ji položit její hlavu na jeho rameno, hladit její vlasy. Přál si, aby se zastavil čas a on mohl do konce vesmíru myslet jen na ni.

Její vlak hned nato začal zastavovat v Edenu, kde pravděpodobně vystoupila. A zatímco on kolem Slavie ve finále jenom prosvištěl, ona si tam mohla užívat jarního slunce. Už zase ve skle viděl jen svůj odraz. Upřeně se zadíval do prázdna a představoval si, že její vlak nikdy nezastavil, že spolu jeli až do Benešova, kde by býval vystoupil, pozval ji na večeři a požádal ji o telefon. Možná by ten budějovický rychlík neměl zrychlovat, ale naopak. Měl by si vzít svůj čas. Vždyť je to jedno, kdy dojede. Přemýšlel, zda se to vůbec stalo, zda se jen nestal obětí nějaké laskavé, avšak nemilosrdné představy. Pokud ano, měl by si asi dát ode všeho pauzu. Už přece není nejmladší a potřebuje svůj klid. Ano, mohl by se na všechno vykašlat a vzít svůj život z úplně nové perspektivy – ale to teď nejde. Sedí už ve vlaku a ten vlak ujíždí její kráse rychlostí sto šedesát kilometrů v hodině. Takhle bude na jihu Čech rychleji, než by si býval přál.

Opouštěli Prahu a Petr Fischenbrenner opět cítil a slyšel dýchat zase jen Petra Fischenbrennera. Zahleděn do svého obrazu odráženého v okně se pro něj čas zastavil. Nad poli u Uhříněvsi létala hejna ptáků a kroužila kolem sebe. Všichni dohromady vytvářeli prapodivné geometrické obrazce s takovou lehkostí a přesností, že si i myslel, že jsou na sebe navázáni, že sami o sobě ví, že si jsou vědomi vzájemné existence, že jsou sobě souzeni,

protože jinak by nemohli dělat to, co právě dělají. V kupé mu náhle bylo úzko, působilo na něj až klaustrofobicky. Mačkalo ho k oknu, aby se sám mohl podívat na to, jak se žije na svobodě, venku. Opřel se do sedačky a stále hledě na svět za sklem nahmatal kelímek s kávou. Snad mu ještě nestihla vystydnout.

Martina Vítová

Vlak z Březového Újezdu

Jen jednou za život do Březového Újezdu přijede vlak a odveze všechny ty, kteří chtějí od světa víc. Každý má jeden lístek na to, aby vzal osud do svých rukou. Snažili jsme se odtud hledat jiné cesty, ale je to jako by tohle malé ospalé městečko v podhůří hor bylo snad prokleté, opředené nějakou temnou bariérou, která brání místním v úniku. Postupem času z nich vysaje veškeré naděje, ideály. Zůstane jen prázdná schránka. Příšerný osud, kterému se chci za každou cenu vyhnout.

Mým spolužákům už lístky přišly, všechny ve zlatě orámovaných obálkách jako bychom se najednou ocitli v barevném světě Willyho Wonky. Třeba nás tam na konci taky čeká továrna na čokoládu. To nikdo neví. Neznám žádného, kdo by se vrátil, aby vyprávěl.

„Jano, čuč! Konečně odsud vypadnu!“ máchá mi Kuba vesele před očima svým lístkem, přičemž na mě blýská křivými zuby poznamenanými roky zarytého kouření. Nikdy mě nebral vážně, když jsem mu říkala, že by s tím měl přestat. Podle něho je prach a výpary z chemikálií ve fabrice, kde vzal ze zoufalství brigádu, daleko horší než tahle jeho malá neřest. A třeba má pravdu. Přála bych mu, aby si tam, kam pojedeme, našel lepší práci. Možná díky tomu jednou nebude mít důvod hledat útěchu v nikotinovém oparu.

Koutek úst se mi pozvedne v povzbudivém úsměvu, ale je na něm patrné, že myslím na jiné věci. Všem už lístek došel. Jenom mně ne. Přešlapovala jsem před poštovní schránkou dobré půl hodiny, jenže pošťák se ani neukázal. Možná jsme se minuli, mohl se někde zdržet. Aspoň v to doufám.

Na odchodu se ještě jednou ohlédnu na svou starou školní budovu, na své spolužáky, kteří celí rozjaření utíkají domů balit. Ten pohled mě zaplaví nečekanou melancholií. Strávila jsem tu skoro dvacet let svého života, znám každé zákoutí a všechny místní. Jenže v Březovém Újezdu na mě nic nečeká. Leda řev strojů ve fabrice. Žádná jiná práce, žádná naděje, tak to tady chodí. A i když svou rodinu miluju nade vše, pokud teď nenasednu na vlak, přijdu o jedinou šanci na lepší život.

„Hej, je všechno v pohodě? Jsi nějak potichu," probere mě náhle ze zamyšlení Kubův starostlivý hlas. Usměju se. Ten kluk měl vždycky talent poznat, co ostatní skrývají. Je klika, že nastoupíme do stejného vlaku. Aspoň v to doufám.

„Já ti nevím. Nečekala jsem, že to bude tak těžké odtud odejít. Chci říct, Kriste pane, vždyť tady mám mámu a ségru! Co si tu beze mě počnou?"

Ve snaze o povzbuzení mě Kuba dloubne do ramene. „Oni to pochopí. A koneckonců, Sáře jednou přijde lístek taky.Třeba si tě na druhé straně najde a společně se vydáte hledat vašeho tátu."

„To nemůžeš vědět. Co když je to vlak do nikam? Možná na konci všichni umřeme."

„Všichni jednou natáhnem brka," odvětí stoicky a přitáhne si čapku hlouběji do čela. „Ale v tom kupé máme aspoň naději, že nás na konci čeká něco lepšího než práce u pásu. Tady?" pohrdavě si odfrkne. „Jediné, čeho se tu dočkáš, je, že z tebe dřív nebo později sedřou kůži."

Povzdechnu si. Na jeho logice něco je. „Nerada to říkám, ale máš pravdu. Stejně mi budou naši chybět."

Poprvé od doby, co ho znám, si v jeho tváři všimnu stínu nejistoty. Nebo je to snad lítost? „Já vím. Mně taky. Ale copak máme jinou možnost?"

Zbytek cesty jdeme mlčky vedle sebe, oba ponořeni v myšlenkách, které se před tím druhým bojíme vyslovit. Konečně je tu rozcestí.

„Tak se měj, Kubo, uvidíme se ve vlaku," zamávám mu ještě než zmizí za kostelní zdí. Já nasaju vzduch do plic a taky se vydám směrem k domovu. Musím zjistit, jestli se tam konečně neobjevil listonoš.

U branky ještě ze zvyku nakouknu do schránky. Nic. Zeje prázdnotou, stejně jako tomu bylo včera a předevčírem. S frustrovaným povzdechem zaklapnu plechové víko. Kde jen sakra může být s tím dopisem tak dlouho? Cítím se trochu jako odsouzenec před popravou. Chci to už mít za sebou, chci sedět v kupé naproti Kubovi a zavřít oči, až budeme míjet ceduli, která hlásá konec naší rodné periferie. Jenže nic z toho se nestane, pokud nedostanu ten lístek.

Na mysl mi náhle vytane hrozivá myšlenka. Co když to znamená, že já tímhle vlakem nepojedu? Při té představě mě zamrazí v zádech. Odejít teď je ta nejtěžší věc, kterou musím udělat.

Ale odhodlat se k tomu samému později, až budu stará a mít vlastní rodinu? To je ještě těžší.

Naši před takovou volbou stáli. A otcova tvář vystříhaná ze všech rodinných fotek šeptá o tom, jak tohle rozhodnutí dopadlo.

Pohroužená v černých myšlenkách vstoupím do předsíně. Ledabyle si zuju své okopané tenisky a zakřičím směrem ke kuchyni, kde tuším zbytek osazenstva domu: „Mami? Sáro? Jsem doma! Je tu někdo?“

Odpovědí mi je tíživé ticho. Pohlédnu na hodiny. Aha, tím se všechno vysvětluje. Máma ještě nevyzvedla Sáru z družiny. Tak si aspoň budu moct v klidu zabalit.

Protáhnu se úzkou kuchyní až do pokoje, který sdílím se svou malou hubatou ségrou. Je to spíš komůrka než cokoli jiného, příliš pompy tady nehledejte. Jediné, co snad stojí za ohlédnutí, je má věčně rozladěná kytara v nohách postele a Sářiny obrázky rozvěšené halabala po místnosti. Má to škvrně talent, to se musí nechat. Pro tuhle zapadlou díru je jí škoda.

Zpod svého kavalce vytáhnu kufřík, který tam doteď chytal prach, a naházím do něj veškeré čisté svršky, které najdu kolem, nějaké proteinové tyčinky a po zralé úvaze i jeden Sářin obrázek, kde je nakreslená se mnou a s mámou a všechny tři se zubíme, jako bychom čekaly na cvaknutí spouště foťáku. Jediný, kdo na té podobizně chybí, je táta. Ségra si ho už nemůže pamatovat, byla sotva v peřince, když se rozhodl zvednout kotvy.

Já si ho ale vybavuju až moc dobře.

Do očí se mi nahrnou slzy. Snažím se je setřít rukávem, ale jediné, čeho dosáhnu, je, že si je ještě víc rozmažu po tváři. Super. Nedá se nic dělat, musím pokračovat. Breku navzdory.

Jako poslední se chopím své věrné kytary, která je příliš velká na to, abych se ji snažila narvat do příručního zavazadla. Přehodím si ji přes rameno a s kufrem v ruce zamířím zpátky do předsíně, abych měla všechno po ruce, kdybych musela narychlo vyrazit.

Potácet se s tak velkým nákladem úzkou uličkou mezi kuchyňskou linkou a dřezem není žádná sranda. V jeden moment do něčeho vrazím hranou kufru a převrhnu to. Z úst se mi vydere peprná kletba a horko těžko se otočím, abych viděla, jakou spoušť jsem to zase napáchala. No jasně. Koš. Povalila jsem koš a smrdutý obsah jeho útrob se rozsypal po celé podlaze. To bude mít zase máma radost.

Opět zakleju, položím kytaru vedle na linku a začnu uklízet ten nepořádek. V ten okamžik pod banánovou slupkou nahmatám jakýsi papír. Zalapám po dechu.

Jsou to kusy rozcupované obálky. Navzdory špíně, která na ní ulpěla,dokážu zřetelně rozeznat zlatý lem. Částečně rozpité písmo na jednom útržku hlásá jméno adresáta: SLEČNA JANA K –

Stěží mohu uvěřit vlastním očím. Vždyť tohle je můj lístek! Jak se sem dostal? Že by si ho vzala do parády ségra? Nebo...

Tep mi buší ve spáncích tak hlasitě, že skoro přeslechnu volání z předsíně: „Jani, kdepak seš? Už sis zase po sobě neuklidila boty!“

Než se vzmůžu na slovo, pohyb, cokoli, máma se ségrou už stojí ve dveřích a oči mají jako přikované k té tragikomické scéně před nimi. Jenom těžko si dokážu představit, jak to pro ně musí vypadat – já, stojící až po kotníky v odpadcích, třesoucí se a s kusy umaštěného papíru, který jsem evidentně vytáhla z odpaďáku, v ruce. Připadám si jako pes, kterého přistihli s rozkousanou papučí v tlamě.

„Mami...“ prořízne můj chvějící se hlas ohromené ticho. „Co dělá moje jízdenka v koši?“

V máminých očích se zableskne prozření. Mlčky Sáře naznačí, aby šla do svého pokoje, a ta navzdory tomu, že si nikdy nenechá ujít, jak mě za něco naše mateř pucuje, na nic nečeká. Prosmýkne se kolem mě jako kočka a pro jistotu za sebou zabouchne dveře. Je to chytrá holka, cítí to napětí ve vzduchu. Ví, že za chvíli přijde skutečná mela.

„Můžeš mi laskavě vysvětlit, proč se hrabeš v odpadcích?“ začne máma podle starého hesla, že nejlepší obrana je útok. Smůla, že já tuhle její strategii už dávno znám. Ihned se vydám do protiofenzivy.

„Napřed mi řekni, kdo roztrhal můj lístek na vlak!“

Ostře se nadechne. Z očí jí srší blesky. „Nebuď drzá, mladá dámo!“

„Drzá? Já? Jenom se tě slušně ptám, tak chci taky slyšet slušnou odpověď!“

Nastane trapná odmlka. Teprve potom si všimnu, že má máma slzy na krajíčku. Instinkt nejstarší dcery mi okamžitě velí utěšovat ji, říct, že jsem to tak přece nemyslela. Ale pro vlastní dobro zatvrdím své srdce a neustoupím. Konečně si jednou musím stát za svým.

Když znovu promluví, zní úplně jinak. Hlas se jí chvěje potla-

čovaným nářkem. „Jano, já už nikoho jiného kromě tebe a Sáry nemám.“

Ne, ne, ne. Snaží se ve mně vyvolat pocit viny, přinutit mě zůstat z lítosti. Ví, že já ji i ségru miluju víc než cokoli jiného na tomhle zavšiveném světě, jenže… tohle je můj život. Já o něm musím rozhodovat. A ona se mi pokusila tohle právo vzít, převzít kontrolu nad mým osudem. To ona má teď máslo na hlavě, ne já.

„Mami, já musím. Copak to nevidíš? Tohle místo nemá žádnou budoucnost. Vezme ti všechno, na čem ti kdy záleželo. To proto táta -“

V ten moment se vzduchem mihne mámina napřažená pravačka. Tváří mi jako blesk z čistého nebe projede ostrá bolest. Zakolísám a v němém úžasu zůstanu stát, rukou si instinktivně mnu zasaženou část obličeje. Opravdu... opravdu mi právě vlepila facku?

Z výrazu v její tváři vyčtu, že ji to samotnou překvapilo, ale rychle se oklepe, popotahujíc přitom nosem. „Už se nikdy neopovažuj přede mnou mluvit o vašem otci! To on se rozhodl vykašlat na rodinu! Kdybych bývala tenkrát nastoupila s ním, chcíply byste na ulici hlady!“

Zděšeně zalapám po dechu. Ještě že to Sára neslyší. Pokud jsem předtím váhala, jestli zůstat, teď už mám jasno. Narychlo posbírám ze země všechny útržky své jízdenky, které najdu – doufám, že ještě půjde slepit – a bez dalšího slova vykročím směrem k našemu pokoji, kde máme někde zahrabanou lepenku.

„Jano, počkej, kam jdeš?! Tady buď! Slyšíš?“

Ve dveřích se ještě zastavím a vrhnu na mámu lítostivý pohled: „Mrzí mě, kolik jsi toho musela pro nás obětovat. Sama bych Sáru jen stěží vychovala. Ale odmítám dál žít ve věčných výčitkách. Nezlob se.“

S tím za mnou zapadne veřej. Náš rozhovor je u konce.

Po vstupu do místnosti se mi naskytne žalostný pohled. Ségra sedí na posteli zachumlaná pod dekou a ta se co chvíli zachvěje vzlyky. Ale ne. Snad neposlouchala za dveřmi. Okamžitě se k ní vrhnu.

„Ale no tak, Sáro, copak je? Neplač, všechno bude zase dobré.“

Zavrtí hlavou a popotáhne. Chuděrka má celý obličej upatlaný od slz a nudlí. Vytáhnu kapesník a otřu jí ho. „T-ty se chystáš odjet?“

Aha. Takže přece jen poslouchala. Nemá cenu lhát, poznala by, že se ji snažím opít rohlíkem. Přikývnu.

„Ale kam? Kdy se vrátíš?“

Zaváhám. „Já sama nevím. Někam daleko, kde se snad mají lidé líp než tady.“

„Můžu jet s tebou? Prosím, nenechávej mě tady!“

Toho jsem se přesně bála. „Kdybych mohla, hned bych tě s sebou vzala, cvrčku, jenže... napřed budeš muset ještě trochu povyrůst.“

Protře si uslzené oči. „Ale já s tebou chci jet hned!“

Srdce mi to může utrhnout a chvíli dokonce přemýšlím, jestli bych ji nemohla přece jen do vagónu nějak propašovat, ale rychle to zase zamítnu. Z toho nikdy nevzešlo nic dobrého. „Musíš být statečná holka. Slibuju, že na tebe budu na druhé straně čekat klidně sto – co sto, třeba tisíc let! Mám tě strašně ráda, ty moje berundo.“

Naposledy popotáhne nosem a pak se mi vší silou vrhne kolem krku, až mě svou vahou povalí do peřin.

„Já tebe taky,“ zašeptá a já už nedokážu zastavit příval slz, který se mi hrne do očí. Tisknu ji k sobě tak pevně, jako ještě nikdy v životě. Bože, jak jen tohle můžeš dopustit?

Chvíli jen tak ležíme a snažíme se nemyslet na ubíhající čas. Pak se konečně zvednu a pokusím se o povzbudivý úsměv. „Nechme toho. Pořád jsem ještě tady. Co kdybys mi zatím pomohla slepit tuhle jízdenku? Dostala pěkně zabrat...“

***

Čas tak strašně rychle utíká. Než se nadějeme, do odjezdu zbývá necelá hodina.

Naše, za normálních okolností zpustlé nádražíčko, se hemží davy lidí. Po dlouhé době ožívá a mění se v hotové slzavé údolí. Všichni kolem nás se loučí, rodiče přesvědčují své ratolesti, aby nikam nejezdily, nebo je naopak postrkují směrem k peronu. Blázinec. Máma se nakonec ani neukázala, ale to nevadí. Aspoň mám s sebou Sáru, která trvala na tom, že mě půjde vyprovodit.

S kufrem v ruce, nezbytnou kytarou přehozenou přes rameno a ségrou v těsném závěsu se prodírám k nástupišti, kde by na mě měl čekat Kuba. Najít ho mezi takovým kvantem lidí je docela umění, ale nakonec se v zástupu kousek od nás mihne povědomá čepice, nad kterou se vznáší šedavé obláčky cigaretového kouře. S úsměvem pobídnu Sáru a společně vyrazíme za ním.

„No to je dost,“ ucedí Kuba na půl úst a vědom si toho, že nesnáším, když kouří před mou ségrou, zamáčkne špaček do dláždění. „Už jsem se začínal bát, že mě v tom necháš samotného.“

„Neboj, mě se jen tak nezbavíš," dovolím si malé rýpnutí na oplátku. „Vybíhaly jsme na poslední chvíli, tady skřet se nemohl za žádnou cenu vypravit."

Sára se zakaboní a chystá se mi něco od plic říct, ale její slova zaniknou v rámusu právě přijíždějícího vlaku. Skřípot brzd se mi zaryje až do zubů. Zaplať pánbůh, že netrvá dlouho, než celá souprava zastaví a ven vyskáčou černě odění průvodčí, kteří se pustí do kontroly lístků, aniž by kterýkoli z nich utrousil byť jen slovíčko. Vždycky mi z nich běhal mráz po zádech.

Ruce se mi potí, když jednomu z nich ukazuju poslepované cosi, co kdysi bývalo mou jízdenkou. Zamračí se. Nemůžu se zbavit pocitu, že mi jeho prázdné oči hledí přímo do duše. A pak mi, k mé velké úlevě, pokyne, abych si nastoupila. Uf. Tak tohle bylo těsný.

Ještě se rozloučím se ségrou. Chuděra malá mě v pase svírá tak silně, až se bojím, aby mě nepřelomila v půli. Kéž bych ji mohla držet tak aspoň jedno století! Bohužel mi to ale není dopřáno. Průvodčí už nešetří mým směrem podrážděnými gesty. Je nejvyšší čas nastoupit.

S neochotou se vyprostím ze Sářina sevření a vlezu na stupátko. Tam se ještě naposledy ohlédnu za vším, co jsem kdy znala a měla ráda. Ségra, strhané tváře našich sousedů, rodný kraj. Přála bych si, aby tohle nebyla naše realita. Bohužel mi ale nezbývá nic jiného než ji přijmout.

Poslední stanice tohohle vlaku může být Zatracení nebo Život. To ale nezjistím, dokud si nenastoupím.

Eliška Kohlíčková

Slast Paula E.

Dobrého po málu.

Paul Ernte vystlal krabičku dvěma papírovými košíčky a do nich opatrně vložil čokoládové pralinky.

Sladkost schoval před světem přiložením víčka. Ozval se zvuk, jako by krabička vydechla, jak se víčko přilepilo ke krabičce. Štíhlými, dlouhými prsty zlehka poklepal na jemně vyražené logo podniku, které pomyslnou čepici zdobilo.

„Vyhodili mě," zašeptala jsem, než mi stihl krabičku podat a poslat mě pryč.

„Cože?" přerušil svůj rituál, narovnal se a jenom se na mě díval.

„Vyhodili mě. Od státnic mě vyhodili. Nevěděla jsem, vůbec jsem nevěděla, co po mně chtějí."

„Bože, darling, to je mi líto. Co teď budeš dělat?" hlas se mu prohloubil soucitem.

Léta strávená v zahraničí ho poznamenala a běžně svoje zákazníky oslovoval jako své darlings, miláčky.

„Co kdyby ses vrátila k matce?" navrhl po chvíli oboustranného mlčení.

„Víš, že k mámě nemůžu."

Sáhl pod pult pro další krabičku, plochou lopatkou na dort nabral kousek moučníku a obě krabičky mi podal. Zavrtěl hlavou, mlaskl a doprovodil to odmítavým zamáváním ukazováčkem, když jsem znovu sáhla po peněžence.

„Francouzský čokoládový koláč. Je výborný."

„A taky je drahý," poznamenala jsem při pohledu na cenovku.

„Marion bude nadšená, že někdo ochutná, je to pro nás novinka. Ještě počkej, naliju ti šálek."

Upravil si kravatu, obešel pult, pečlivě mi uvázal kolem krku ledabyle pohozenou šálu, podal mi obě krabičky a pohárek s horkou čokoládou. Možná měl na rukávu košile trochu kakaa, ale stejně dobře to mohla být jenom hra stínů.

„Musíš brzy přijít na večeři, machérie, oba tě rádi uvidíme," na rozloučenou mi na chvíli na ramenou přistála váha jeho dlaní a ve vzduchu naznačil polibek na obě tváře.

Vzduch před prodejnou čokolády se při zavření dveří zachvěl.

Plamínek staré stolní lampy se zatřásl. Zavřela jsem další knihu, zaklonila jsem hlavu a zívla. Na talířku osychal zbytek, sotva sousto, kakaového koláče, ovocný čaj v hrnku měl v tomhle nepříliš silném světle barvu krve. Otočila jsem páčkou na lampě a oheň trochu nabral na objemu. Moc to nepomohlo, svítilna už byla stará a sklo bylo zevnitř sešlé a špinavé věkem.

Nažloutlé stránky voněly prachem a stářím. Těžko odhadnout, kolik si za knížky, které mi zbyly po babičce, říct. Zkusila jsem na papír napsat odhadovanou částku, tu jsem vzápětí přeškrtla.

V antikvariátu mi případně poradí.

Odložila jsem knihu na hromádku, přesedla si ze židle na postel a znovu se začala probírat oblečením, které jsem plánovala prodat. Čaj v hrnku chladnul a na druhém konci města ztěžka oddechoval přicházející podzim.

Číselník se s tichým zavrčením otočil do původní polohy. A ještě jedno číslo. Během chvíle nás propojili.

„Marion Ernteová, žena Paula Ernteye."

Vždycky o sobě říkali, že jsou jako královna Alžběta a princ Philip, jenom naopak. Na pomyslném výsluní se hřál Paul, pokračovatel rodinné tradice, zatímco jeho žena o pár metrů dál tiše prala košile špinavé od kakaa. Když se ho jednou ptali, co pro něj a pro obchod znamená jeho žena, odpověděl, že on je jeden obratel a svaly, zatímco jeho žena je celý zbytek páteře. Nepostradatelná součást jeho života. Jeho důvod žít.

„Tady Anna, moc ráda tě slyším."

„Anno! Paul říkal, že ses nedávno stavila pro pralinky."

„Byly skvělé. A dal mi i kousek koláče, ten byl taky výborný. Navrhoval mi, abych se stavila na večeři. Kdy by se vám to hodilo?"

„Dám s sebou Paulovi jídelníček, vyber si, ať přijdeš v den, kdy ti bude chutnat."

Zasmála jsem se. „Ty sestavuješ jídelníček?"

„Samozřejmě! Jsem obklopená kakaem a cukrem, takový život potřebuje řád!" Její smích připomínal maličké zvonky. „Je vidět, že jsi u nás už dlouho nebyla."

V kapse mě hřálo pár drobných za prodané knihy, pod nohama křupalo listí. Sem tam vlhce mlasklo, jako připomínka včerejšího

deště. Kousek od Paulovy prodejny se stehnem opíral muž o opěradlo lavičky, pohlednou tvář měl nastavenou slunci a upíjel horkou čokoládu. Cinknutí zvonku nade dveřmi oznámilo moji přítomnost. Paul stál za vitrínou v rohu u stolku s telefonem, ramenem si přidržoval sluchátko u ucha a něco si zapisoval do bloku. Telefonní drát se za ním táhnul jako vlasy zapletené do copu, když mi podával jídelníček a směsicí gest se snažil naznačit, ať si vyberu.

„Perfektní. Příští týden to tu pro vás bude. Moc děkuji za vaši objednávku. Na shledanou," sluchátko s cvaknutím zapadlo do vidlice. „Mám pro tebe překvapení. A usmívej se, smutní mrtví nejsou pohlední," to už mluvil na mě. Zkroutila jsem rty. Na peníze, které mi byly po otcově smrti vyplácené, jsem bez statusu studenta už neměla nárok, brzy mi je přestanou vyplácet. Na pohovorech volných pracovních pozic vždycky byl někdo lepší než já. A blížilo se zase datum, kdy jsem musela zaplatit nájem. Přemýšlela jsem o tom, že začnu ještě více rozprodávat věci, co jsem už nutně nepotřebovala.

Někde je určitě ještě zapadlá další kniha, nebo dávno zapomenutá šperkovnice se starým řetízkem. Téměř všichni mají v životě nepotřebné věci zasluhující druhou šanci v rukou někoho dalšího.

I přes snahu mi bylo z nastalé situace trapně a raději jsem se Paulovi a Marion vyhýbala.

„Další ochutnávka?"

„Ne. Mám pro tebe dva návrhy. Říkala jsi, že ráda kreslíš, viď? Byla bys ochotná nakreslit pár návrhů na obaly? Protože, podívej se, to, co máme teď je takové, youknow, fádní." Začal zvedat do úrovně očí několik tabulkových čokolád.

„Zaplatím ti za to. Kreslení, já a čokoláda, to je nabídka, která se neodmítá. A teď ta druhá věc," významně zvedl ukazováček. Gestikulace byla pevná součást jeho osobnosti. „Mohla bys být moje druhá ruka. Teda třetí ruka, má druhá ruka je moje úžasná Marion," zarazil se, když jsem nic neříkala.

Povzbudivě se usmál. Oči mu vzrušeně svítily.

„Ale já jsem myslela, že jste s těmihle obaly spokojení."

„My jsme spokojení. Ale svět se modifikuje, jako když tvaruješ a obaluješ čokoládový lanýž.

Potřebujeme tě. Potřebujeme držet krok, být trendy. Dneska má každý, kdo něco znamená, svoji sekretářku a já to nemůžu všechno nechat na Marion. Já vím, že blížící se čtyřicetiny nejsou žádné

stáří, ale věř mi, život se mnou není med, musí si taky trochu odpočinout. A rád ti pomůžu aspoň trošku překonat to nejhorší období, než si najdeš pořádnou práci," hlas mu na konci změkl.

„Myslím, že tu mám někde papíry a pastelky. Inspirace je všude kolem, stačí ji zvednout. Sedni si ven, všechno ti přinesu. Lavička snad už bude suchá." Stoupl si na špičky a snažil se přes okno pohlédnout ven. Telefon se znovu rozdrnčel. Na chvíli zavřel oči, jako by mu zvuk telefonu přinášel bolest hlavy.

Do čela mu spadl pramen tmavých vlasů. Ve světle prodejny se těsně nad jeho pravým obočím zablýskl náznak šedé barvy, snad jako důkaz pomalu přicházejícího stárnutí.

„Ten ďáblův nástroj nenávidím," zamumlal, než sluchátko zvedl.

Seděla jsem venku pod stromem, prodejnu čokolády jako na dlani. Tenhle podzim byl jiný, vzduch voněl jinak. Jako by mělo přijít něco, co změní životy nás všech, jenom jsme nevěděli, o jakou formu revoluce půjde a kdy nastane. Malé velké dějiny. Po silnici se prohnal koňský povoz, srst zvířete se ve slunci leskla. Před prodejnou se zastavil starý muž opírající se o hůl, a než vešel dovnitř, sundal si klobouk. Po trávě přeběhla veverka, mávla huňatým ocasem a než jsem stačila zaostřit, byla pryč, někde mimo moje zorné pole. Vzpomněla jsem si na matku. Když táta umřel, šla dolů i ona. Než jsem z domova odešla, často říkala, že to občas dá práci udržet se naživu. Jednou stála u okna, pozorovala svět venku a najednou se ke mně otočila. Vydala se do kuchyně, a téměř nepatrně pohybovala rty:

Lidi jsou jako stromy, bez kořenů nepřežiješ. A je jenom na tobě, jestli ty kořeny pro tebe bude představovat rodina, práce, nebo nějaký koníček. Až budeš opuštěná jako já, pochopíš, Anno, že žít ve světě jako je tenhle vyžaduje odvahu. Ale kořeny jsou důležité, Anno. Pamatuj si to. A hlavně nikdy nezůstaň sama. Když je člověk sám, velmi snadno dostane strach. A když má člověk strach, snadno zůstane sám.

Hodila jsem si nohu přes nohu a zaklonila hlavu. Skrz listí probleskovalo slunce.

Nikdo vám nepomůže. Jste sami. Úplně sami. Zatřásla jsem hlavou, abych vzpomínky na matčin monolog zahnala. Opodál se ozval smích malých dětí, o něco blíž někdo zacinkal na zvonek jízd-

ního kola. Na rameno mi spadl list. Určitě to bylo znamení. Jenom jsem nevěděla čeho.

„Poslouchej."

Paul vzal kousek čokolády a zlomil ho vejpůl. Hlasitě to luplo. Prodejnu měla na povel Marion a mně dával Paul školení.

„Kvalitní čokoládu poznáš tak, že při zlomení takhle lupne. Ta hrůza, co prodávají v normálních obchodech, nevydá ani hlásku. A podívej," podal mi úlomek. „Kvalitní čokoláda neobsahuje žádné vzduchové bubliny, celé to drží pohromadě. Vidíš?" natáhl se pro lupu a podal mi ji, abych se mohla podívat pořádně.

„Důležitá je i vůně. A chuť, proto ostatně čokoládu milujeme. Ochutnej," pokynul mi a sám si zlomek čokolády vložil do úst.

„Ještě jedna věc," upozornil mě. „Čokoláda se cucá, nekouše se. Pokud budeš někdy lidem v mojí nepřítomnosti dávat ochutnat a oni to rozkoušou, jsou v tu chvíli o krok blíže peklu," blaženě polkl a na tváři se mu rozlil úsměv.

„Takže každá rozkousaná kostička nás posouvá peklu?" usmála jsem se a položila si kousek na jazyk.

„Všichni jsme peklu blízko, máme ho v sobě. A když máme dost štěstí, nikdy ty dveře naplno neotevřeme. Co by to ale bylo za život, život bez pokušení a vášně. Proto je naše rodinné heslo takové, jaké je. Dobrého po málu. K životu potřebujeme slast, je to součást naší podstaty. Nepotřebujeme ji moc, stačí troška. Kouzlo je v tom, že onu slast každý spatřujeme v něčem jiném. A pak celý život hledáme lidi, kteří na slast pohlížejí stejným, nebo naopak úplně jiným způsobem," přiložil si kostičku sladkosti pod nos a nadechl se. Nádech mu zarezonoval v plicích a poté vydechoval pomalu a dlouze.

Bylo pět hodin. Stíny Ernteyovic kuchyně objaly místnost a přitiskly se blíž. Marion s dětmi se měla každou chvíli vrátit domů.

Naprázdno jsem kroužila tužkou nad papírem a přemýšlela jsem, jaké by měly být, jaké by si zasloužily být nové obaly čokolád.

Slast všichni spatřujeme v něčem jiném. Slast všichni spatřujeme...

Za oknem se ozvalo zarachocení. Z venkovního parapetu se zvedla vrána a mávla křídly. Lidí se nebály. Byly zvyklé.

Otevřela jsem okno, záclony se zatřepotaly jak prokřehlá balet-

ka. Slunce bylo bledé, jako by bylo nemocné. Zvenku byl slyšet ženský smích.

Přisedla jsem si blíž ke stolu, ořezala jsem si tužku i pastelky a dala se do kreslení. Tužka za sebou nechávala tmavou stopu. Jako když znesvětíš nevinného.

„Mon Dieu, Marion! Ten vlak nám ujede!"

Před pár minutami jsme dorazili na vlakové nádraží. Mířili jsme na festival čokolatiérů, první akce, kde se měly předvést čokolády s novými obaly podle mých návrhů. Nádraží bylo cítit dálkami, inkoustem z dopisů na rozloučenou, vzrušením z neznámého, exotickými parfémy, kůží, kterou byly potahovaná zavazadla a kávou z nádražní kavárny.

„Čokolády jsme vzali?" Paul se dal během poklusu na nástupiště do kontrolování.

„Máš je v kufru, drahý."

„Zamkli jsme?"

„Ano, klíče mám já."

„Děti?"

„Jsou s mými rodiči. Doklady a oblečení máme v kufrech. S ničím krom čokolády si nemusíš dělat starosti."

Vyšli jsme schody na nástupiště.

„A -"

Marion se zastavila. Vlasy pod kloboukem si svázala do drdolu a na klopě cestovního kabátu měla brož. Kolem nohou se jí vlnila sukně šatů. Vysoké šněrovací boty měla bez poskvrnky. Vypadala skvěle, žena hodná postavení vedle svého úspěšného muže.

„Víš, že tě miluju?" položil jeden z kufrů a položil své ženě jemně dlaň na tvář. Marion, očividně dojatá, zůstala na chvíli stát. S těžkým supěním přijela lokomotiva, vydechla a zahalila nástupiště do páry. Z vagónu vypadl baculatý průvodčí, knoflíky uniformy napnuté k prasknutí. Když si myslel, že se nikdo nedívá, otřel si zpocené čelo. Našli jsme volná místa k sezení, chvíli poté se vlak se škubnutím dal do pohybu. Mraky připomínaly špinavou vatu nacucanou vodou, možná bude po cestě pršet. Marion upravovala Paulovi kravatu, on ji hladil po vlasech za uchem.

Profánní, zdánlivě nevýznamné gesto, a přesto tak plné lásky. Podepřela jsem si bradu dlaní a dívala jsem se na ubíhající krajinu.

Podzim převzal vládu s plnou parádou, přinášel s sebou barvy, brzká stmívání, teplo z pootevřených oken kuchyní, když ženy pekly ovocné koláče, vůni mokré hlíny a změklých jablek podél cesty.

Ráno v nose štípal náznak zimy a vydechnutý vzduch se před ústy choulil do obláčků. Zvláště brzy zrána byly na oknech k vidění abstrakce, které za sebou na pozdrav nechával noční mráz.

„Co tě trápí, Anno?"

Marion si kontrolovala účes a líčení v příručním zrcátku. Usmála se do zrcátka a poté i na mě. U rtů se jí vykreslila jemná vráska. Ve vedlejším kupé někdo zakašlal.

„Blíží se další termín státnic." Ztěžkle jsem mrkla na kufr položený na polici nad mojí hlavou. Mezi oblečením, peněženkou, kartáčkem na zuby a flakonem parfému od matky jsem měla knihu. Mezi zapisováním objednávek jsem se postupně prokousávala jednotlivými kapitolami. Náročné téma, husté jako čokoláda, když ji Paulův personál lil do formy. Měl pod sebou jen málo zaměstnanců, byl věrný rodinné historii, ani jeho předchůdci nebyli obklopení velkým množstvím lidí. Pořád to byla spíš malovýroba. Ano. Dobrého po málu.

Těžko věřit, jak je roztavená čokoláda těžká, zdánlivě nepoddajná, když jsem v rukou potom držela tabulku zabalenou v barevném obalu a zarovnávala ji do regálu.

Kouzla všedního světa byla vytlačena na okraj, a i když by člověk prosil sebevíc, tak nebylo koho.

Občas, když byl čas, jsem si šla na chvíli, ani ne na pár minut lehnout do zadní místnosti, ve které byly další krabice s čokoládami, stará pohovka, stůl se židlí a věšák na oblečení. Připravovaly se tu objednávky, na nástěnce byly kromě objednávek připíchnuté i připomínky a vyznání lásky od Paula pro Marion. V rohu byla stará fotografie Paulova dědečka a babičky. Memento, střípek rodinného štěstí. Elektřina sem nebyla zavedená a já tak trávila většinu dne v koutě prodejny u telefonu a pultu.

Když jsem si ukradla trochu času a trávila ho na měkkém čalounění gauče, probírala jsem se přitom papíry s objednávkami, abych něčím zaměstnala ruce. Ve vzduchu se tiše vznášel prach a vůně kakaa.

Dveře jsem nechávala pootevřené, abych slyšela případné zvonění telefonu. A částečně i proto, abych přiznala svoji slabost.

„Běž domů dřív, Anno," požehnala mi jednou Marion, když mě našla ležet. „Můžu přisednout?"

Provinile jsem se stočila do klubíčka, abych ji udělala místo. Upustila jsem papír s objednávkou na bonboniéru a dvě tabulkové čokolády. Sedla si a pohladila mě po vlasech.

„Člověk by i prosil, a ono není koho. Někdy obětujeme zdánlivě víc, než můžeme postrádat, a i to je málo. Nemám pravdu?"

Zaryla jsem nehty do polstrování staré pohovky. Byla jsem vyčerpaná, usínala jsem často dřív, než se mi vylouhoval večerní čaj.

„Jak se jmenují?" cítila jsem, že se na mě dívá.

„Kdo?"

„Tvoje pilíře. Všichni bychom měli mít v životě pilíře, co nás drží naživu," setřela mi bříškem prstu slzu z pravého oka. „Nic neuschne tak rychle, jako slzy," připomněla mi jemně staré rčení, prsty zapletenými pořád v mých vlasech mi přejela po pokožce hlavy.

„Běž domů, Anno. Dobrého stačí málo a ty jsi dneska rozdala po telefonu mnoho úsměvů."

„Neříkej to Paulovi," posadila jsem se a rozpačitě si utírala koutky očí.

„Každý má v životě právo na zkřehnutí. Být člověkem, obyčejným člověkem není hřích," pohled, který mi věnovala, byl měkký jako čerstvě rozsvícené světlo pouliční lampy.

„Podívej se," Paul si pověsil klobouk na háček na kabáty a s lokty opřenými o kolena se ke mně předklonil. „Každý, kdo tě jakkoli odmítne, dělá obrovskou chybu. A je úplně jedno, jestli jde o školu, přátele, práci, nebo partnera. Protože to jsou *oni,* ne ty, kdo tím odmítnutím přijde o báječného člověka."

„Klienti si pochvalují, že se ten hlas v telefonu konečně dá poslouchat," Marion pobaveně mrkla na

Paula. Mlaskl a povytáhl na svou ženu obočí.

„Pamatuješ, co jsem ti říkal o slasti? Slast je to nejvíc, čeho lze dosáhnout. A i když ji každý spatřujeme v něčem jiném, všichni bychom ji měli, mimo jiné, spatřovat ve vlastní hodnotě," otevřel menší, doteď u nohou položený kufřík, vytáhl malý, sotva třícentimetrový čtvereček čokolády a podal mi ho.

„Sněz to a zkus usnout. Cesta bude úděsně dlouhá, dostatečně tlustou knihu stejně nikdo z nás s sebou nevzal. A ještě něco ti povím. Každý sen, co se mi zdál cestou do zahraničí, se mi později vyplnil. Malý šlofík za zkoušku stojí."

Přitáhla jsem si k tělu cestovní šál, který jsem měla během cesty přehozený přes ramena a opřela si hlavu o okno. Paul si pobrukoval, Marion si četla. Když jsem zavírala oči, na okně se začaly objevovat první dešťové kapky.

Obsah:

Poezie

Gabriela Ruby Rochallyi 8
Samanta Škopová 11
Adina Kazdová 12
Marie Mádlová 16
Anežka Vrbová 21
Jakub Tesárek 24
Jan Plachý 28
Eliška Kohlíčková 36
Lara Ravel 39

Próza

Monika Křehlíková 42
Adina Kazdová 48
Jakub Lang 50
Antonín Bartrůněk 55
Viktorie Stašová 61
Monika Bicanová 64
Jáchym Balaš 73
Martina Vítová 78
Eliška Kohlíčková 85

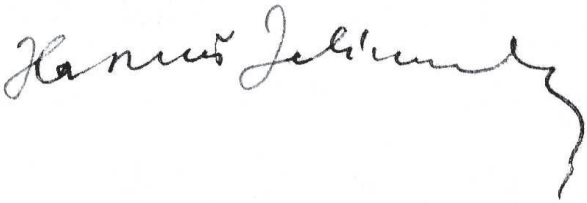

Příbramský rodák, básník, překladatel a diplomat Hanuš Jelínek spatřil světlo světa 3. září 1878 v budově dnešního hostince Sebastopol. Jelínek navštěvoval zdejší obecnou školu a reálné gymnázium, kde měl mj. za spolužáky Karla Tomana, Arne Dvořáka, Karla Sezimu či Lothara Suchého.

V roce 1896 složil maturitu a byl zapsán na studia na filozofickou fakultu v Praze, kde studoval němčinu, češtinu a francouzštinu. V zimních semestrech studoval jako stipendista na Sorbonně a Collége de France v Paříži. Tam se podrobně seznámil s francouzskou literaturou a hlavně poezií.

Po první světové válce se jako člen zahraniční komise Národního výboru zúčastnil v Paříži mírových jednání. Byl pověřen řízením ČTK ve Francii a díky svým zahraničním stykům pracoval i jako úředník ministerstva zahraničí.

Jeho manželkou byla dcera Aloise Jiráska, Božena, významná česká malířka. Do důchodu odešel v roce 1932 a věnoval se především své literární a překladatelské práci. V posledních letech života téměř oslepl a své memoáry „Zahučaly lesy" musel diktovat.

Zemřel 27. dubna 1944 v Praze a byl pohřben na Vyšehradském hřbitově. Na Zdaboři máme ulici Hanuše Jelínka a na jeho rodném domě pamětní desku.

V edici „Příbram Hanuše Jelínka“ dosud vyšlo:

Hra na strach /1997/
Vánoce na blátě /1998/
Okamžiky /1999/
Vichřice na sídlišti /2000/
Viktoriánská rodinka /2001/
Zpěv pro hvězdy /2002/
Krokodýl v předsíni /2003/
Podzimní námořník /2004/
Pes se zavřenýma očima /2005/
Jezero uprostřed času /2006/
Můry v bodláčí /2007/
Bublišení /2008/
Oblékla se do moře /2009/
Tančila requiem /2010/
Na vedlejší koleji /2011/
My generation, baby /2012/
Cesta tam a zase zpátky /2013/
Tiché tóny /2014/
Nebevodi /2015/
Bláznivý zloděj nohou /2016/
Barvy jednoho života /2017/
Ze zakázanýho ovoce je nejlepší marmeláda /2018/
Náležitý odpočinek času /2019/
Nic, jen voda /2020/
V zajetí vlastního mozku /2021/
Tragédie při kvílení jazzu /2022/

Knihovna Jana Drdy v Příbrami.

Tragédie při kvílení jazzu

Almanach 26. ročníku literární soutěže
„Příbram Hanuše Jelínka“
Vydala: Knihovna Jana Drdy
(nám. TGM 156, Příbram I)
Tel.: + 420 318 626 486; www.kjd.pb.cz
Tisk: Ing. Ivan Fojt.
Vydání první.
© Knihovna Jana Drdy, 2022
ISBN 978-80-86937-57-1